

विधीमंडळ अधिवेशन

बाळासाहेब ठाकरे आपला दवाखाना की भ्रष्टाचाराचे कुरण ?

■ **नागपूर :** उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांची महत्वाकांक्षी योजना म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या 'बाळासाहेब ठाकरे आपला दवाखाना' योजनेच्या अंमलबजावणीवर खुद्द सत्ताधारी पक्षातूनच गंभीर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करण्यात आले आहे. चांगल्या हेतूने सुरू झालेली ही योजना स्थानिक पातळीवर भ्रष्टाचाराचे कुरण झाली आहे का? असा तिखट सवाल भाजपचे आमदार निरंजन डावखरे यांनी विधानपरिषदेत विचारला. ठाण्यातील एका केंद्रावर चक्क साडीचे दुकान सुरू असल्याचा धक्कादायक प्रकार उघडकीस आल्याचे डावखरे यांनी सभागृहात सांगितले. विधानपरिषदेत प्रश्नोत्तराच्या तासात राज्याचे आरोग्यमंत्री प्रकाश आंबटकर सदस्यांच्या प्रश्नांना उत्तरे देत होते. यावेळी निरंजन डावखरे यांनी 'आपला दवाखाना' योजनेतील अनगोदींवर बोट ठेवले. हिंदूधर्मासम्राट बाळासाहेब ठाकरे - आपला दवाखाना व ४००+ (किंवा केंद्रीय निधीद्वारे २२३२) नागरी आरोग्यवर्षिणी केंद्रांपैकी किती केंद्रे प्रत्यक्षात चालू आहेत? काही केंद्रे बंद असल्याच्या तक्रारींवर काय उपाययोजना केली आहे? ठाणे महानगरपालिकेमार्फत चालवल्या जाणाऱ्या आपला दवाखाना उपक्रमातील दवाखाना बंद आढळला का आणि तिथे साडींच दुकान होतं का? असा सवाल उपस्थित केला. याबाबत तक्रारी याच विषयांवर विविध प्रश्न उपस्थित केले.

दोषींवर कारवाई करणार - मंत्री आंबटकर
यावर उत्तर देताना मंत्री प्रकाश आंबटकर यांनी तातडीने कारवाईचे आश्वासन दिले. रमो माहिती घेतो. ठाणे मनपांमध्ये ज्या जुटी असतील तर त्यामध्ये तात्काळ कारवाई करू, कोणालाही सूट देणार नाही. या योजनेमध्ये जो स्टाफ आहे, त्याबाबत आणखी सूचनांचं स्वागत करून अंमलबजावणी करू. कारण मोहल्ला क्लिनिकसारख्या या योजनांमुळे गोरगरिबांना लाभ मिळतात, असे मंत्री आंबटकर सभागृहात म्हणाले

आमदार अमोल खताळांचे आंदोलन

■ **नागपूर :** शिवसेना आमदार अमोल खताळ यांनी पुणे - नाशिक रेल्वे संगमनेर मार्गेच व्हावी या संगमनेरवासियांची न्याय्य मागणीसाठी आज नागपूर हिवाळी अधिवेशनाच्या दुसऱ्या दिवशी विधानभवन परिसरात लक्षवेधी आंदोलन केले. पुणे - नाशिक रेल्वे संगमनेर मार्गे गेलीच पाहिजे, अशा आशयाचा टी-शर्ट परिधान करून आणि फलक हाती घेत संगमनेरकरांच्या मनातील भावना या लक्षवेधी आंदोलनाच्या माध्यमातून शासनापर्यंत पोहोचविल्या.

अहवाल प्राप्त होऊनही अधिकाऱ्याचे निलंबन का नाही ?

■ **नागपूर :** काँग्रेस आमदार सतेज पाटील यांनी मंगळवारी विधानपरिषदेत तक्रारीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतरही अधिकाऱ्यांवर कारवाई होत नसल्याची खंत व्यक्त केली. ते म्हणाले, तक्रारीचा अहवाल प्राप्त झाला असेल तर सरकार त्या अधिकाऱ्याचे निलंबन का करत नाही? राज्यातील जलसंधारणाच्या कामांमध्ये झालेल्या अनियमितेची चौकशी करून दोषींवर कारवाई करण्याबाबत शिवसेनेचे गटनेते अनिल परब प्रश्न उपस्थित केला. महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण महामंडळाच्या एका अधिकाऱ्यांसंदर्भात सरकारकडे तक्रारी आणि त्याचा अहवाल प्राप्त झाला असताना त्या अधिकाऱ्यावर कारवाई का केली जात नाही. ज्या कंपनीला लोकायुक्तींनी अपात्र केलं, हायकोर्टांमध्ये त्याची चौकशी सुरू आहे त्या कंपनीला विनोदकर पात्र करणाऱ्या अधिकाऱ्याचे निलंबन का केलं जात नाही? बदली करण्यात आली आहे, हे सरकारनेही मान्य केलेले असताना त्याचे निलंबन का केले जात नाही? असा परखड सवाल त्यांनी या प्रकरणी सरकारला केला. त्यावर उत्तर देताना उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी या प्रकरणाची चौकशी करून दोन महिन्यात कारवाई करू असे आश्वासन दिले.

स्वप्न मोठं ठेवा, पण पाया संविधानाचा ठेवा..

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :** भविष्यात तुम्ही कोणत्याही क्षेत्रात पुढे गेलात नेना, अधिकारी, उद्योगपती किंवा पत्रकार झालात, तरी संविधानिक मूल्यांचे भान ठेवून काम केलात तर देशाचा विकास निश्चित आहे, असा विश्वास उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी व्यक्त केला. राष्ट्रकुल संसदीय मंडळ महाराष्ट्र शाखेच्यावतीने आयोजित ५१ व्या संसदीय अभ्यास वर्गाच्या उद्घाटनप्रसंगी ते बोलत होते. आपल्या भाषणात शिंदे यांनी भारतीय लोकशाहीची ताकद, लोकप्रतिनिधींच्या जबाबदाऱ्या आणि विद्यार्थी तरुणां शिंदे समोर असलेल्या संघर्षाचे अत्यंत प्रभावी वर्णन केले. ते म्हणाले की, भारतीय लोकशाही म्हणजे फक्त प्रतिनिधिक नाही तर सहभागी लोकशाही आहे. देशातील १४० कोटी नागरिक विविध धर्म, भाषा, जाती असूनही शांततेने एकत्र राहतात हे लोकशाहीचे अद्वितीय सामर्थ्य आहे. लोकशाही आपल्याला अधिकार देते पण त्या जीवनाला दिशा देतो, त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी संसदीय अधिकारांसोबत कर्तव्यांची जाणीव करून देते, प्रक्रियेचा प्रत्यक्ष अनुभव घेतला पाहिजे.

फलटण महिला डॉक्टर आत्महत्या प्रकरण ६० दिवसांत आरोपपत्र दाखल होणार

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :**

फलटण उपजिल्हा रुग्णालयातील महिला डॉक्टरच्या आत्महत्येवर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी आज विधानसभेत निवेदन केले. प्रस्तुत प्रकरणात ६० दिवसांच्या आत आरोपपत्र दाखल करण्यात येणार आहे.

आतापर्यंत झालेल्या न्यायवैद्यक तपासात महिला डॉक्टरच्या हातावर आढळलेली नोट तिनेच लिहिल्याचे निष्पन्न झाले आहे. तसेच हे गळफास लावून आत्महत्या केल्याचे स्पष्ट झाले आहे, असे मुख्यमंत्री म्हणाले.

भाजप आमदार अमित साठम यांनी उपस्थित केलेल्या मुद्यांवर मुख्यमंत्री म्हणाले, महिला डॉक्टरच्या आत्महत्येचे प्रकरण अत्यंत दुर्दैवी आहे. एक महिला डॉक्टर यांनी आत्महत्या केली. त्यातून समाजात खूप मोठ्या प्रमाणात संतापाची लाट निर्माण झाली. सरकारने यासंदर्भात एसआयटी व ज्युडिशियल इन्क्वायरीही नेमली. आतापर्यंतच्या तपासासंदर्भात सदस्यां ३ मुद्दे उपस्थित केले.

त्यात न्यायवैद्यक पथकाच्या रिपोर्टमध्ये त्या महिला डॉक्टरच्या हातावर आढळलेली नोट तिनेच लिहिल्याचे स्पष्ट झाले आहे. दुसरा विषय त्यांनी आरोपींनी दबाव आणला का? असा मांडला. तर मुळात या सगळ्या केसमध्ये पोलिस अधिकारी गोपाळ बर्दने यांनी डॉक्टरची फसवणूक करून त्यांचे लैंगिक शोषण केल्याचे निष्पन्न झाले आहे. त्यातून मग लम्याचे आम्पिष दाखवणे आदी सगळ्या गोष्टी लक्षात येतात. त्यानंतर या बर्दनेंनी वेगळी भूमिका घेतली.

मुख्यमंत्री म्हणाले, मृत महिला ही मेडिकल ऑफिसर होती. एखाद्या आरोपीला अटक होते तेव्हा तो अटकेसाठी फिट आहे की नाही यासंबंधीचा रिपोर्ट घ्यावा लागतो. अशा प्रकारचे काही रिपोर्ट त्या डॉक्टर महिलेने अनफिट दिले. त्यामुळे पोलिसांनी एक मोठे पत्र त्यांच्या वरिष्ठांना दिले होते.

हे सर्व आरोपी अत्यंत महत्त्वाच्या गुन्ह्यातील गुन्हेगार आहेत आणि त्यांना अनफिटचे

प्रमाणपत्र दिले जात आहे, अशी बाब त्यांनी त्यांच्या निदर्शनास आणून दिली. नंतर त्यांची चौकशी झाली. त्यांनीही आपली बाजू मांडली. पण हा घटनाक्रम ५ महिने अगोदरचा आहे.

आता जी काही सुसाईड आपल्याला दिसत आहे, त्यात एकीकडे बर्दनेंनी केलेली फसवणूक आहे आणि दुसरीकडे त्या सगळ्या परिस्थितीचा फायदा घेऊन जो दुसरा आरोपी आहे, त्या आरोपीनेही एकप्रकारे तिची फसवणूक केली आहे.

त्यामुळे त्या दोघांचे नाव लिहून त्या ठिकाणी या महिलेने आत्महत्या केली. यात आतापर्यंतचे जे काही रिपोर्ट आहेत, त्यात दोन गोष्टी क्लिअर झाल्या आहेत. एक, ही गळफास लावून केलेली आत्महत्या आहे आणि दोन, हातावर जे काही लिहिलेले आहे ती अक्षरे त्या महिलेचीच आहेत.

हा तपास अजून संपला नाही. याचे आरोपपत्र लवकरच दाखल होईल. पण समांतरपणे अनेक गोष्टी या प्रकरणी सांगण्यात आल्या. त्यामुळे त्याचीही स्वतंत्रपणे चौकशी करण्यासाठी आपण न्यायाधीशांची समिती नियुक्त केली आहे. ते ही या प्रकरणाची

रोहित आर्या दहशतवादी नसताना त्याचे एन्काऊंटर का केले?

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :** पवई इथे रोहित आर्या नामक व्यक्तीने काही मुलांना ओलिस ठेवून सरकारकडे थकीत असलेले पैसे मागितले होते. पण त्यानंतरही त्याचे एन्काउंटरच्या माध्यमातून खून का करण्यात आला? असा सवाल काँग्रेस विधिमंडळ नेते विजय वडेटीवार यांनी आज विधानसभेत उपस्थित केला. रोहित आर्या नामक व्यक्तीने गत ३० ऑक्टोबर रोजी पवई स्थित आर ३० स्टुडिओ १७६ मुलांसह दोघांना ओलिस ठेवले होते. त्याने सरकारकडे काही कोटी रक्कम थकीत असल्याचा आरोप केला होता. त्यानंतर पोलिसांनी त्याचे एन्काउंटर केले होते. विधानसभेत आज लक्षवेधीच्या माध्यमातून रोहित आर्या प्रकरण बाबत काँग्रेस विधिमंडळ नेते वडेटीवार यांनी प्रश्न मांडले.

रोहित आर्याने महायुती सरकार असताना स्वच्छता मिनिटर आणि मुख्यमंत्री माझी शाळा सुंदर शाळा या प्रोजेक्टवर काम केले होते. त्याचे पैसे सरकारने थकवले होते. त्याने व्हिडिओ काढून सांगितले माझे पैसे घावे, मी दहशतवादी नाही. असे

असताना रोहित आर्यांचे एन्काऊंटर का करण्यात आले? पायावर गोळी का मारली नाही? नेमकी त्याचवेळी एन्काऊंटर स्पेशलिस्ट पोलिस कसा काय तिथे उपलब्ध होता? असे प्रश्न वडेटीवार यांनी उपस्थित केले.

या प्रकरणी रोहित आर्या याने वारंवार आंदोलन केले, उपोषण करून पैसे मागितले होते पण तत्कालीन मंत्र्यांनी पैसे थकवल्याने ही घटना घडली.या प्रकरणी माजी मंत्र्यांची चौकशी केली का? सरकारकडे पैसे प्रलंबित आहे का? असा प्रश्न वडेटीवार यांनी लक्षवेधीच्या माध्यमातून उपस्थित केला.

यावेळी उत्तर देताना मंत्र्यांनी या प्रकरणी चौकशी सुरू आहे. रोहित आर्याने लहान मुलांना ओलिस धरले म्हणून पोलिसांनी स्वर्क्षणासाठी कारवाई केल्याचे स्पष्ट केले.

मानवी हक्क आयोगाने समिती नेमून चौकशी करायला सांगितले त्यानुसार चौकशी सुरू आहे. यातील संबंधितांवर कारवाई होईल असा आश्वासन मंत्र्यांनी दिले.

चौकशी करत आहेत. या प्रकरणी पोलिसांचा तपास महिला आयपीएस अधिकार्यांच्या माध्यमातून सुरू आहे, असे मुख्यमंत्री म्हणाले. काँग्रेस आमदार विजय वडेटीवार यांनी या प्रकरणी डिजिटल, तांत्रिक व न्यायवैद्यक पुरावे काही संकलित करण्यात आलेत का? व दोन आरोपींशिवाय इतर आरोपी आढळलेत का? असा प्रश्न केला. आरोपीला फिट अनफिट दाखवण्यासाठी सातत्याने सदर महिला डॉक्टरचीच ड्यूटी लावण्यात येत होती. तिच्यावर दबाव टाकला जात होता. या प्रकरणीही चौकशी झाली पाहिजे, असे ते म्हणाले.

त्यावर मुख्यमंत्री म्हणाले, या प्रकरणी सर्व न्यायवैद्यक पुरावे आहेत. व्हॉट्सअॅप चॅट प्राप्त झाले आहेत. सदरहू महिला डॉक्टर हॉटेलमध्ये आल्या आणि आपल्या रुममध्ये गेले. त्याचे सीसीटीव्ही फुटेज पोलिसांकडे आहे. त्यामुळे तिथे कोण आले कोण गेले त्याची सर्व माहिती उपलब्ध आहे. या प्रकरणी नव्या कायद्यानुसार फॉरेंसिक पुरावे गोळा करण्यात आलेत. त्याचे विश्लेषण केले जात आहे.

अशा गुन्ह्यात आपण ६० दिवसांत आरोपपत्र

विधानसभेत गाजला भटक्या कुत्र्यांचा मुद्दा

सर्वपक्षीय आमदारांकडून तातडीने उपाययोजना करण्याची मागणी : सरकार घेणार बैठक

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :**

विधानसभेत मंगळवारी भटक्या कुत्र्यांच्या वाढत्या उपद्रवावर गंभीर चर्चा झाली. राज्यातील बिबट्यांच्या समस्यांवरही लक्षवेधी मांडण्यात आली होती, परंतु भटक्या कुत्र्यांचा विषय अधिक गाजला. त्रस्त आमदारांनी यावर तातडीने उपाययोजना करण्याची मागणी केली.

चर्चेदरम्यान अनेक सदस्यांनी बिबट्यांपेक्षा भटक्या कुत्र्यांची समस्या अधिक गंभीर असल्याचे मत व्यक्त केले. बिबट्या जंगलात राहतात, पण भटक्या कुत्रा गल्लीबोळात आढळतात, असे सदस्यांनी निदर्शनास आणले. अतुल भातखळकर, महेश लांडगे, सुनील प्रभू, विजय वडेटीवार आणि नागा पटोले या आमदारांनी

शिवाजी महाराजांचा पुतळा सीएसएमटीवर होणारच

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :**

मुंबईतील छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनसच्या (सीएसएमटी) प्रवेशद्वारावर छत्रपती शिवाजी महाराजांचा भव्य अश्वारूढ पुतळा उभारण्यावरून निर्माण झालेला संभ्रम अखेर दूर झाला आहे. केंद्राने दिलेल्या नकारात्मक

उत्तरांमुळे हा प्रश्न ठाकरे गटाचे आमदार भास्कर जाधव यांनी स्थगन प्रस्तावाद्वारे विधानसभेत लावून धरला होता. यावर उत्तर देताना, केंद्राने दिलेले उत्तर हे जुन्या आराखड्यानुसार असून, स्थानकाच्या पुनर्विकासाच्या नव्या आराखड्यात शिवाजींच्या पुतळ्याचा समावेश आहे, असे स्पष्टीकरण देवेंद्र फडणवीस यांनी सभागृहात दिले.

मुंबईतील छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनसच्या आवारात दर्शनी भागात छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा पुतळा उभारण्यासंदर्भात मागील अधिवेशनात शिवसेना ठाकरे गटाचे आमदार भास्कर जाधव मुद्दा उपस्थित केला होता. त्यावेळी मुख्यमंत्री यांनी दिलेले उत्तर आणि काही दिवसांपूर्वी केंद्रीय रेल्वे राज्यमंत्री यांनी हा पुतळा उभारता येणार नाही असे लेखी उत्तर संसदेतील ठाकरे गटातील गटनेते खासदार अरविंद सावंत यांना दिल्याने संभ्रम निर्माण झाला होता. या पार्श्वभूमीवर भास्कर जाधव आज विधानसभेत स्थगन प्रस्ताव मांडून शासनाला वस्तुस्थितीची विचारणा केली.

दाखल करतो. ही प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात आहे. या व्यतिरिक्त या प्रकरणात वरील २ आरोपींशिवाय इतर कुणाचा हात आहे का? हे तपासण्यासाठी आपण न्यायिक चौकशी समिती नेमली आहे, असे ते म्हणले.

दरम्यान, सत्ताधारी राष्ट्रवादी काँग्रेसचे

सभागृहात उपस्थित केला. आज स्थगन प्रस्तावाच्या माध्यमातून एका गोष्ट लक्षात आणून घ्यावी की, त्यावेळी मुख्यमंत्र्यांनी सकारात्मक उत्तर दिले. जुने व्हिडी स्टेशनचे छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस नामकरण झाले. त्या ठिकाणी भव्य पुनर्विकास सुरू आहे.

त्या माध्यमातून अयकौनिक स्टेशन तयार करण्यात येत आहे. या प्रकल्पाच्या आराखड्याचा एक भाग म्हणून सदर ठिकाणी छत्रपती शिवाजी महाराजांचा भव्य पुतळा उभारण्यात येणार आहे. त्यामुळे सभागृहात आता वेगळा ठराव करण्याची गरज नाही, असे मुख्यमंत्र्यांनी त्यावेळी सांगितल्याचे भास्कर जाधव म्हणाले.

परंतु, अरविंद सावंत यांना लोकसभेत रेल्वे राज्य मंत्री यांनी लिखित स्वरूपातचे पत्र दिले. या ठिकाणी शिवाजी महाराजांचा पुतळा उभारण्याचे काम हे आमच्या अखत्यारित नाही, तर रेल्वेच्या अखत्यारित येते. म्हणून तो विचार शासनाच्या विचाराधीन नाही, असे उत्तर दिल्याचे भास्कर जाधव यांनी विधानसभेत सांगितले.

आमदार प्रकाश सोळंके यांनी यावेळी मृत महिलेच्या कुटुंबीयांतील एका सदस्याला शासकीय नोकरी देण्याची मागणी केली. त्यावर मुख्यमंत्र्यांनी या प्रकरणी पीडित कुटुंबीयांना योग्य ती मदत करण्याचे आश्वासन सभागृहासमोर दिले.

लक्षवेधीद्वारे भटक्या कुत्र्यांच्या उपद्रवाकडे सभागृहाचे लक्ष वेधले. नगर विकास राज्यमंत्री माधुरी मिसाळ यांनी दिलेल्या उत्तराने सदस्यांचे समाधान झाले नाही. अखेर महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी हस्तक्षेप करत या

तेवढ्या पैशात तर शेतकरी कर्जमाफी झाली असती

राज्यात लोकशाही राहिली नाही : शशिकांत शिंदेंचा हल्लाबोल

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :** सरकारविरोधात आंदोलन केले यापेक्षा कोणत्या भावनेने आंदोलन केले हे महत्त्वाचे आहे. म्हणून आम्ही आज सरकारविरोधात आंदोलन केले आहे.

शहाजीबापूवर धाड हे दबावतंत्र
शशिकांत शिंदे म्हणाले की, अंबादास दानवे यांनी जे कॅश बॉम्ब काढला आहे तसे अनेक बॉम्ब आम्ही पण काढले आहेत, महायुतीमधील सत्ताधारी मित्रपक्षाने

देखील काढले आहेत पण काहीही झालेले नाही. जिथे विरोधी पक्षाची लोकं आहेत त्यांच्यावर चौकशी आणि धाडी टाकण्यात आल्या.

आमच्यावर धाडी टाकल्या तिथे पर्यंत कबूल होते पण आता मित्र पक्षाच्या नेत्यांवर देखील धाडी टाकण्यात आल्या. शहाजीबापू असोत की अन्य नेत्यांवर धाडी टाकण्यात आल्या. महायुतीमध्ये हा फ्रांस गेम सुरू आहे. नीलेश राणे यांनी त्यांच्या मतदारसंघात पैसे पकडून दिल्यावर शहाजीबापूवर धाड पडते हे सहज होत नाही, हे दबावतंत्र आहे. शशिकांत शिंदे म्हणाले की, ते केवळ सत्तेसाठी सोबत आहेत. नीलेश राणे आणि नवींद्र चव्हाण भेटीनंतर आमच्यात वाद रूढता या वक्तव्यावर त्यांनी महायुतीच्या नेत्यांवर टीका केली. नगरपालिका निवडणूक झाली त्यामध्ये लोकशाही कुठे होती? निवडणूक आयोगाच्या समोर तिथे पैसे वाटले जाऊन, महाराष्ट्रात असे वातावरण कधीच नकते, त्यामुळे बॅलेट पेपरवर निवडणूक घेतली पाहिजे.

संसदीय अभ्यास वर्गातून उपमुख्यमंत्री शिंदे यांनी साधला तरुणांशी संवाद

असेही त्यांनी नमूद केले. विधिमंडळातील प्रत्येक निर्णय लाखो लोकांच्या जीवनाला दिशा देतो, त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी संसदीय तसे पुढे म्हणाले की आजचे विद्यार्थी म्हणजे उद्याचे

नेते, अधिकारी, उद्योगपती किंवा पत्रकार आहेत आणि संविधानाचे भान ठेवून काम केले तर देश निश्चितच प्रगती करेल. आपल्या आयुष्यातील संघर्षमय प्रवासाचा उल्लेख करत त्यांनी सांगितले की ते थेट लोकांमध्ये उतरून अनुभवातून शिकत शिकत या स्थानापर्यंत पोहोचले. पदे ही लोकांनी दिलेली जबाबदारी आहेत; त्यांचा वापर सामान्यांच्या जीवनात बदल घडवण्यासाठीच केला पाहिजे, असे ते म्हणाले.

समान न्याय मिळणे हे लोकशाहीचे तत्व

विधानसभाध्यक्ष अॅड. राहुल नाईकर, उपसभापती नीलम गोन्हे आणि इतर मान्यवरांचे कौतुक करत त्यांनी सांगितले की, सभागृह शिस्तही चालणे आणि सत्ता विरोधक दोघांना समान न्याय मिळणे हे लोकशाहीचे महत्त्वाचे तत्व आहे.

शेवटी विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा देताना ते म्हणाले की अभ्यासवर्ग तुम्हाला सजग नागरिक बनेल आणि भविष्यातील नेतृत्वाला नवी दिशा देईल. हा सोहळा विद्यार्थ्यांमध्ये नवचेतन निर्माण करणारा ठरला.

अमरावती

पान 3

इच्छूक उमेदवारांची झोप उडाली ?

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि.९) – आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर भाजप, शिवसेना (शिंदे गट) आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस (अजित पवार गट) हे तिन्ही पक्ष महायुतीच्या नावाने एकत्र लढण्याची जोरदार चर्चा सुरू झाली आहे. राज्यपाटळीवरून मिळत असलेल्या संकेतांमुळे इच्छूक उमेदवारांची झोप उडाली असून अनेकांच्या पायाखालची जमिन सरकली आहे.

अलीकडच्या काही महिन्यांत

तिकोट मिळावे या अपेक्षेने अनेक

कार्यकर्त्यांनी आपला पक्ष सोडून

मित्रपक्षात प्रवेश केला होता. काही

ठिकाणी कार्यकर्त्यांनी स्वबळीवर

लढण्यासाठी तयारी सुरू केली

महायुती एकत्र लढणार असल्याच्या चर्चेने राजकीय गणित बदलण्याची भीती

होती. मात्र आता महायुतीने एकत्रितपणे रणनिती आखल्यास आपले राजकीय ‘पूते’ कटतील का, अशी धाकधूक इच्छूकांमध्ये निर्माण झाली आहे. राज्य

नेतृत्वाच्या स्तरावर महायुतीतील तिन्ही पक्षांची लवकरच बैठक होणार असल्याची माहिती समोर येत आहे. या बैठकीत स्थानिक स्वराज्य निवडणुकांमध्ये

अंतिम निर्णय अस्पष्ट

दुसरीकडे, स्थानिक नेत्यांनी मात्र अद्याप अधिकृत निर्णय झालेला नसल्याचे स्पष्ट केले आहे. युतीबाबत अंतिम निर्णय येईपर्यंत कार्यकर्त्यांनी पूर्ण ताकदीनिशी कामाला लागावे, असे आवाहन स्थानिक पदाधिकाऱ्यांकडून करण्यात येत आहे.

राजकीय भवितव्यावर परिणामी

महायुती एकत्र लढणार की, स्वबळीवर याबाबतचा अंतिम निर्णय प्रलंबित असला तरी या चर्चेमुळे जिल्ह्याच्या राजकारणात मोठी खळबळ उडाली आहे. आगामी काही दिवसांत युतीचा निर्णय स्पष्ट झाल्यानंतर अनेकांचे राजकीय भवितव्य बदलण्याची दाट शक्यता आहे.

जागावाटप आणि संयुक्त परिणामी, तिकोटाच्या आशेने प्रचाराबाबत निर्णय होण्याची शक्यता वर्तवली जात आहे.

डिजिटल अरेस्ट करून महिलेची 9.40 लाखांने फसवणूक

दिल्ली क्राईम ब्रांचच्या नावावरून धमकी ▶ सायबर सेलमध्ये गुन्हा दाखल

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि. ९) – शहरातील एका महिलेला डिजिटल अरेस्टची भीती दाखवून अज्ञात साइबर ठाणी तब्बल ९ लाख ४० हजारांची ऑनलाइन फसवणूक केल्याची धक्कादायक घटना सोमवारी समोर आली आहे. दिल्ली क्राईम ब्रांचकडून बोलत असल्याचे भासवत आरोपीने महिलेच्या नावावर दिल्लीतील बँक ऑफ बडोदा शाखेत खाते उघडून कोट्यवधींची उलाढाल झाल्याची खोटी माहिती दिली आणि गुन्हा दाखल असल्याचे सांगत डिजिटल अरेस्टची धमकी दिली. या प्रकरणी सायबर सेल पोलीस ठाण्यात अज्ञात आरोपीविरुद्ध गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे.

तक्रारदार महिलेला

२० नोव्हेंबर २०२५ रोजी अज्ञात

कर्ज काढून दिले पैसे

अचानक आलेल्या धमकीमुळे घाबरलेल्या महिलेने अमरावती जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेतून ९ लाख ४० हजारांचे कर्ज काढले आणि आरोपीने सांगितलेल्या बँक खात्यावर आरटीजीएसद्वारे पैसे पाठवले. यानंतर आरोपीने संपर्क तोडला. आपली फसवणूक झाल्याचे लक्षात येताच महिलेने सायबर सेलमध्ये तक्रार दाखल केली. फिर्यादीच्या म्हणण्यानुसार आरोपीने तिला आरबीआयचे बनावट दस्तऐवज, बनावट केसेस दाखवून डिजिटल अरेस्टचे नाटक केले. त्यामुळे तिने भीतीपोटी रक्कम पाठवल्याचे तक्रारीत नमूद केले आहे.

सायबर सेल पोलीसांनी अज्ञात आरोपीविरोधात विविध कलमामध्ये गुन्हा नोंदवून पुढील तपास सुरू केला आहे.

क्रमांकावरून फोन आला. दिल्ली क्राईम ब्रांच मधून बोलत असल्याचे सांगत आरोपीने तिच्या नावाने दिल्लीतील बँक ऑफ बडोदा शाखेत खाते उघडण्यात आल्याचा आणि त्या खात्यावर सेल पोलीसांनी अज्ञात आरोपीविरोधात विविध कलमामध्ये गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे.

तक्रारदार महिलेला

२० नोव्हेंबर २०२५ रोजी अज्ञात

त्या अट्टल चोरापासून आणखीन दोन मोटारसायकली जप्त

महासागर | प्रतिनिधी

मोर्शी, (दि. ९) – मोर्शी पोलिसांनी अट्टल मोटारसायकल चोराकडून आणखी दोन चोरीच्या मोटारसायकलांसह एकूण १,०५,००० रुपयांचा मुद्देमाल हस्तगत केला आहे. लवकेश उर्फ ललित गजेंद्र भोगे (२५ रा. मोरचुद, ता. वरूड, जि. अमरावती; ह.मु. महाराष्ट्र कॉलनी, मोर्शी) तपास सुरू असताना आरोपी भोगे याने चौकशीदरम्यान त्याने आणखी दोन मोटारसायकली चोरी केल्याची कबुली दिली. या आधी या चोरट्याकडून २६ दुचाकी जप्त करण्यात आल्या होत्या.

हिरो कंपनीची पॅशन प्रो,

काळा रंग, क्र. एमएच

२७/बीडब्ल्यु १९०१, (किंमत ₹ ५० हजार रु.), हिरो कंपनीची पॅशन प्रो, लाल रंग, क्र. एमएच २७/ एजे ११२९, किंमत (५५ हजार रु.) दोन्ही मिळून एकूण १,०५,००० रुपयांचा मुद्देमाल हस्तगत करण्यात आला. ही कारवाई पोलिस अधीक्षक, अप्पर पोलिस अधीक्षक आणि उपविभागीय पोलिस अधिकाऱ्यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलिस निरीक्षक अशोक लांडे यांच्या नेतृत्वात करण्यात आली. गुन्हे प्रकटीकरण पथकातील पोउपनि आकाश शिवणकर, अंमलदार छत्रपती करपते, स्वप्नील बायस्कर, अथर्व कोहळे, योगेश सांभारे, निलेश नेवारे व सागर धापर यांनी या कारवाईत सहभाग घेतला.

कंटेनरमधून गोवंश वाहतूक करणारी टोळी पकडली

अमरावती ग्रामीण एलसीबीची मोठी कारवाई ▶ २०.५८ लाखांचा मुद्देमाल जप्त

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि. ९) – गोवंश कत्तलीसाठी होणारी अवैधरित्या वाहतूक रोखण्यासाठी अमरावती ग्रामीण पोलिसांनी उचललेले पाऊल प्रभावी ठरत आहे. स्थानिक गुन्हे शाखेच्या गोवंश पथकाने समृद्धी महामार्गावर धडक कारवाई करून कंटेनरमधून कसूरतेने नेली जात असलेली ३३ जनावरे जप्त केली असून एकूण २० लाख ५८ हजार रुपये किंमतीचा माल ताब्यात घेण्यात आला आहे.

पोलीस अधीक्षक विशाल आनंद यांनी गोवंश वाहतूक करणाऱ्या टोळीवर कठोर कारवाई करण्याच्या सूचना दिल्यानंतर गोवंश पथकाने तपासाची चर्चे वेगात फिरवली. ८ नोव्हेंबर रोजी गोवंश पथकाचे पोलिस उपनिरीक्षक विशाल रोकडे हे पथकासह मंगरूळ दस्तगीर हद्दीत समृद्धी महामार्गावर गस्त घालत होते. त्यावेळी गोपनीय बातमीदाराकडून माहिती मिळाली की पुलगावहून धामणगावकडे जाणाऱ्या एका

कंटेनरमध्ये गोवंश जातीची जनावरे पाय व तोंड बांधून कत्तलीसाठी नेली जात आहेत. मिळालेल्या माहितीच्या आधारे गोवंश पथक व मंगरूळ दस्तगीर पोलिसांनी आष्टा गावाजवळ समृद्धी महामार्गावर सापळा रचला. यादरम्यान एक कंटेनर रस्त्याच्या कडेला संशयास्पद स्थितीत उभा असल्याचे पथकाला दिसले. तपासणी केली असता वाहनात चालक किंवा कोणताही व्यक्ती आढळला नाही. कंटेनर उघडून पाहणी केल्यावर ३३ गोवंश जनावरे अत्यंत कसूरतेने कोबून ठेवलेली आढळली.

यांची किंमत = ५,५८,००० रुपये आहे. तर कंटेनर वाहनाची किंमत = १५,००,००० रुपये आहे. अशा प्रकारे एकूण २०,५८,००० रुपयांचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला.

जप्त कंटेनर व जनावरे पुढील कारवाईसाठी मंगरूळ दस्तगीर पोलिसांच्या ताब्यात देण्यात आले. ही कारवाई पोलीस अधीक्षक विशाल आनंद, अपर पोलीस अधीक्षक पंकज कुमावत, उपविभागीय पोलिस अधिकारी अनिल पवार, स्थानिक गुन्हे शाखेचे पोलीस निरीक्षक किरण वानखडे यांच्या मार्गदर्शनात मंगरूळ दस्तगीर ठाणेदार गौतम इंगळे, पोलिस उपनिरीक्षक विशाल रोकडे, पोलीस अंमलदार सहदेव राठोड, संतोष तेलंग, संदीप पाटील, दिपक पाटील, मारोती बैद्य, चालक किशोर सुने यांनी केली. अमरावती ग्रामीण पोलिसांच्या या कारवाईमुळे गोवंश वाहतूक करणाऱ्या टोळीला मोठा धक्का बसला असून परिसरात समाधान व्यक्त होत आहे.

त्या जंगली श्वापदाने केली काळविटाची शिकार ?

शेतकरी-ग्रामस्थ म्हणतात बिबट; वनविभाग म्हणतो अस्तित्वाच्या खुणा नाहीत

महासागर | प्रतिनिधी

अंजनगाव सुर्जी (दि. ९) – अंजनगाव सुर्जी तालुक्यातील सातेगाव-मलकापूर परिसरात गेल्या काही दिवसांपासून जंगली श्वापद फिरत असल्याच्या चर्चा होत होत्या. काही शेतकऱ्यांनी प्रत्यक्ष दिसल्याचा दावा केला होता. अखेर काल (दि. ७) चिंचोली शेतशिवारात मोठ्या काळविटाची झालेली शिकार पाहिल्यानंतर या श्वापदाचा वावर निश्चित झाला.

घटनेची माहिती मिळताच वनविभागाने पाहणी केली; मात्र पगमार्क, विष्टा किंवा इतर पुरावे न मिळाल्याने शिकार कोणत्या श्वापदाने केली याबाबत अद्याप स्पष्टता नाही. तरीही ग्रामीणांचा ठाम दावा आहे की, हे श्वापद बिबट्यासारखेच आहे. सातेगाव, मलकापूर, गावंडगाव, चिंचोली आणि वनोजा परिसरात हे श्वापद दिसल्याच्या वार्ता आधीपासूनच होत्या. शेतकऱ्यांनी दिलेल्या माहितीवर काही कर्मचाऱ्यांकडून उर्मट प्रतिक्रिया मिळाल्याचा आरोपही ग्रामस्थांनी केला.

कापूस वेचणी आणि रब्बी हंगाम सुरू असताना या जंगली श्वापदाच्या धास्तीने शेतकरी आणि शेतमजूर भयभीत आहेत. घटनास्थळी पंचनामा करून पोलिस आणि ग्रामस्थांनी परिस्थितीचा आढावा घेतला. वनविभागाने दोन पथके तयार करून घटनास्थळी टॅप कॅमेरे बसविले आहेत. श्वापदाच्या अस्तित्वाचे ठोस पुरावे नसले तरी चौकशी सुरू आहे, असे वनपरीक्षेत्र अधिकारी दिनेश वाळकें यांनी सांगितले.

गाडगेनगरातील दुचाकी चोरीचा गुन्हा उघड; आरोपी जेरबंद

चोरीची हिरो पॅशन प्रो जप्त ▶ गुन्हे शाखेची धडक कारवाई

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि. ९)– गाडगेनगर पोलिस ठाण्यात दाखल असलेल्या दुचाकी चोरीच्या गुन्हात अमरावती शहर गुन्हे शाखेने एका चोराला अटक करून मोठी कामगिरी केली. नरेश अरुणराव आत्राम (वय ४२, रा. अशोकनगर, अमरावती) असे आरोपीचे नाव असून, त्याच्या ताब्यातून चोरीची मोटारसायकल जप्त करण्यात आली आहे.

७ नोव्हेंबर रोजी फिर्यादी करण केशव स्वर्गाय (रा. भानखेडा, ता. अमरावती) यांनी दिलेल्या तक्रारीवरून गाडगेनगर पोलीस स्टेशनमध्ये गुन्हा नोंदविण्यात आला होता.

तपासादरम्यान गुन्हे शाखेला गुप्त बातमीदाराकडून माहिती मिळाली की नरेश अरुणराव आत्राम (वय ४२, रा. अशोकनगर, अमरावती) याच्या ताब्यात एक चोरीची दुचाकी आहे. या माहितीवर कारवाई करत गुन्हे शाखेच्या पथकाने ईश्वारा बाजार परिसरात आरोपीला थांबवून त्याच्याकडे असलेल्या वाहनाबाबत चौकशी केली. चौकशीत आरोपीने सांगितले की ही दुचाकी त्याला त्याचा मित्र दाऊ उर्फ दाविद प्रभुदास मनोहरे (रा. भीमनगर, अमरावती) याने वापरण्यास दिली होती. त्यानंतर आरोपी नरेश आत्राम आणि दुचाकी दोन्ही ताब्यात घेऊन पुढील तपासासाठी

पोलिसांकडे सोपविण्यात आले. त्यानंतर पोलिसांनी २५ हजार रुपये किमतीची दुचाकी जप्त केली. ही कारवाई पोलीस आयुक्त अरविंद चावरीया, पोलीस उपायुक्त गणेश शिंदे, रमेश धमाळ, श्याम घुगे, सहायक पोलीस आयुक्त शिवाजी बचाटे यांच्या मार्गदर्शनाखाली वरीष्ठ पोलीस निरीक्षक संदीप चव्हाण, सहायक पोलीस निरीक्षक मनिष वाकोडे, पोलिस हवालदार सतीश देशमुख, फिरोज खान, मंगेश लोखंडे, प्रशांत मोहोड, पोलीस नाईक नाझीमोद्दीन सैय्यद, पोलीस रणजित गावंडे, चालक अंमलदार प्रभात पोकळे यांनी केली.

निम्न पेढी प्रकल्पातील स्थलांतराला वेग द्या!

जिल्हाधिकारी आशिष येरेकर

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि.९)– निम्न पेढी प्रकल्प प्राधान्यक्रमात आहे. त्यामुळे हा प्रकल्प गतीने पुर्ण करण्यात येणार आहे. यासाठी निम्न पेढी प्रकल्पातील बाधित पाच गावांचे भुसंपादन करण्यात आले आहे. आता बाधित गावातील नागरिकांच्या स्थलांतरणाला वेग द्यावा, असे निर्देश जिल्हाधिकारी आशिष येरेकर यांनी दिले.

निम्न पेढी प्रकल्पाच्या कामाचा आढावा आज जिल्हाधिकारी कार्यालयात घेण्यात आला. यावेळी उपजिल्हाधिकारी श्रद्धा उदावत, प्रसेनजित चव्हाण यांच्यासह बाधित पाच गावांचे सरपंच आणि सिंचन विभागाचे अधिकारी उपस्थित होते.

निम्नपेढी प्रकल्पात हातुर्णा, गोपगव्हाण, कुंड खुर्द, अळणगाव, कुंड सर्जापूर या गावातील जमिनीचे भूसंपादन करण्यात आले आहे. त्यामुळे या गावांत राहणाऱ्या नागरिकांना पुनर्वसित गावात स्थलांतरीत करण्यात येणार आहे. पुनर्वसित गावात प्लॉटचे वाटप करण्यात आले आहे. यासाठी पुनर्वसित गावात नागरी सुविधा पुर्ण करण्यात याव्यात. स्थलांतरणासाठी दोन लाख रुपयांची प्रती कुटुंबाला मदत

करण्यात येणार आहे. यासाठी नागरिकांना सरपंचांच्या सहायाने माहिती देण्यात यावे. गावात राहत नसलेल्या कुटुंबाचा शोध घेण्यात यावा. त्यांची सहमती घेऊन स्थलांतरासाठी देण्यात येणारा भत्ता देण्यात यावा.

बाधित गावातील कुटुंबाची मागणी असल्यास त्यांना घरकुल मंजूर करण्यात येणार आहे. यासाठी शासनाच्या नियमप्रमाणे हसे देण्यात येणार आहे. गावातील पाणी, वीज, नाल्या आणि इतर सुविधांसाठी ५७ कोटी रुपयांचा निधी देण्यात आला आहे. याचा योग्य विनियोग होण्यासाठी गावकऱ्यांची मदत घेतली जाणार आहे. पुनर्वसित गावात पाण्याची समस्या येवू नये, यासाठी प्रयत्न करण्यात यावेत. पाणीपुरवठा आणि अंगणवाडी या सुविधा निर्माण करण्यावर भर देण्यात येणार असल्याचे जिल्हाधिकारी यांनी यावेळी सांगितले.

कष्टकरी समाजाचा खरा खुरा दीपस्तंभ म्हणून डॉ. बाबा आढाव यांना ओळखले जात होते. त्यांच्या निधनाची बातमी ही सर्वसामान्य नागरिकांना व्यथित करणारी तर आहेच; पण तळगाळातील घटकांचा समर्थक व हितचिंतक हरपला हेही महत्त्वाचे आहे. बाबांच्या निधनाची बातमी अनेकांना धक्का देणारी आहे. महाराष्ट्रातील ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्ते असलेले डॉ. बाबा आढाव कष्टकऱ्यांचे नेते म्हणून ओळखले जात होते. डॉ. आढावांवर महात्मा फुले यांच्या सत्यशोधकी विचारांचा खोलवर प्रभाव होता. त्यातूनच त्यांनी हमाल पंचायत सारख्या संघटनेची स्थापना केली. जातीय भेदभावाला विरोध म्हणून त्यांनी महाराष्ट्रभर 'एक गाव एक पाणवठा' ही चळवळ चालवली. त्यांनी जातीयभेद, महिलांचे हक्क, प्रबोधनाची चळवळ, परिवर्तनवादी चळवळीपुढची आव्हाने लिलया पेलली होती. त्या डॉ. बाबा आढाव यांच्या जीवनाविषयी.....

कष्टकरी चळवळीमधील नेते डॉ. बाबा आढाव वयाची शंभरी गाठून समाजाची सेवा करीतच राहिली, अशी मनात आशा होती. पण नियतीला ते मान्य नसावे. शतकाला चार वर्षे बाकी असतानाच त्यांनी जगाचा निरोप घेतला. परंतु डॉ. बाबा आढाव यांच्यासारखी मागसे परत जन्म घेतील का? ही शंका मात्र मनात सतत ठेवत राहिल. असंघटित कष्टकरी आपल्या देशात सुमारे ५५ ते ६० कोटी आहेत. वेगवेगळ्या जाती - धर्मात विखुरलेले आहेत. जगण्याचे प्रश्न सर्वांचे समान आहेत. आपल्यातील या फुटीचा राजकारणी मतासाठी वापर करतात. आपण त्यांच्या भूलथापांना बळी पडतो. म्हणून जातीय-धर्माविरहित एकजुटीला पर्याय नाही.

बाबांनी या अशा एकजुटीसाठीच आयुष्य खर्ची घातले. बाबा जेथे जेथे अन्याय्य दिसला, तेथे धावून गेले. हमालांना, कचरा कामगारांना, विस्थापितांना, शेतकऱ्यांना, देवदासींना न्याय मिळवा, आज महाराष्ट्राची सामाजिक चळवळीची एक खांबवीळ हरपली आहे. ८ डिसेंबर २०२५ रोजी पुण्यातील रुग्णालयात दीर्घ आजाराने ग्रस्त असतानाच बाबा आढाव यांनी अखेरचा श्वास घेतला. ते ९५ वर्षीय होते.

बाबा आढाव हे केवळ एक व्यक्ति नव्हते - ते विचार होते, कष्टकर्यांची आवाज होते. त्यांनी असंघटित मजूर, हमाल, रिक्शा चालक, कष्टकरी यातना वर्चिंत लोकांचे आवाज उठविले; त्यांच्या हक्कासाठी वर्षांभर झटत राहिले. त्यांच्या अथक प्रयत्नांमुळेच १९६९ मध्ये असंघटित कामगारांना संरक्षण देणारा कायदा, आकाराला आला.

त्यांच्या संघर्षाची वाटचाल : फार मोठे योगदान

हमाल पंचायत आणि कामगार संघटना: त्यांनी १९५५ मध्ये सुरुवात करून, पुढे हमाल पंचायत म्हणून हमाल व रिक्शा चालकांसाठी संघटना उभी केली. पुढे ती सुव्यवस्थित असंघटित कामगार संघटनेमध्ये बदलली.

एक गाव - एक पाणवठा मोहिम: त्यांच्या सामाजिक विचारांची पाऊलखुण उठली ही मोहिम. त्यामुळे ग्रामीण भागातील पाण्याचे प्रश्न आणि कामगारांच्या दैनंदिन गरजा यांना न्याय मिळवून देण्याचा त्यांच्या प्रयत्नाचा भाग होती.

श्रमिकांचा आवाज: रिक्शा चालक, हमाल, कामगार - असंघटित क्षेत्रात असलेल्या लोकांना त्यांनी संघटित केले, पंचायत व संघटना दिली, आणि त्यांच्या हक्कांसाठी सतत आंदोलन केली. त्यांच्या नेतृत्वाखाली अनेक कामगारांनी वैध आणि सुरक्षित वेतन, संरक्षण, हक्क यांसाठी संघर्ष केला.

कष्टकऱ्यांचा दीपस्तंभ हरपला!

त्यांना सामाजिक सुरक्षा मिळवी म्हणून संघर्ष करीत राहिले.

नव्वदी नंतरही समतेसाठी, लोकशाही- स्वातंत्र्यासाठी, सामाजिक सुरक्षेसाठी, न्याय व मानवी नैतिक मूल्यांसाठी- हक्कांसाठी बाबांची धडपड सुरूच होती. आपल्या जीवनात वाटचाल करताना प्रत्येकाची विचारसरणी ही वेगवेगळी असते.

विचारधारा उजवी डावी कोणतीही असो, सामाजिक जीवनात आपण करत असलेले कार्य हे तळगाळातील घटकासाठी समर्पित भावनेने आयुष्य देणे ही गोष्ट तशी आता दुर्मिळच. बाबा आढाव यांनी समर्पित सेवा देणे हेच आयुष्यभर उद्दिष्ट बाळगले. या देशात ज्ञान, धन, यश, प्रतिष्ठा, कीर्ती, वारसा या सर्व बाबी त्यांच्याकडे नव्हत्या, त्यांनी श्रम करून कमी मोबदल्यात या मातीत घाम गाळला.

त्यांचे 'श्रम' म्हणजे इथल्या व्यवस्थेला केलेले ते 'श्रमदान'च आहे. अशा श्रमाचे दान देणाऱ्या घटकांसाठी पन्नासहून अधिक वर्षे काम करणाऱ्या 'हमाल पंचायत' या संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष डॉ. बाबा आढाव आता पुन्हा आपल्यात दिसणार नाही.

१ जून १९३० मध्ये पुण्यात जन्म झालेल्या बाबांचे सामाजिक, राजकीय जीवन आजच्या सामाजिक जीवनात करिअर करू पाहणाऱ्यांना मार्गदर्शक ठरावे असेच आहे. पण बाबांच्या कामाची तुलना कधीही कुणाशी होणार नाही इतके ते उत्तुंग आहे.

परिवर्तनवादी चळवळीचा वसा घेऊन महात्मा फुल्यांच्या सत्यशोधक चळवळीशी नाते जाणून अनेक आंदोलने चळवळी करित संस्थात्मक कार्याची जोड देत बाबांनी आपले आयुष्य सर्व सामान्यांसाठी वेचले होते. तसे पाहिल तर सुखवस्तू जीवन जगण्यासाठी

होते. समानता, न्याय, माणूस म्हणून हक्क या तत्वांसाठी त्यांनी जीवन झोकले. मोठी पोकळी, पण विचारांचा वारसा : बाबा आढाव यांच्या निधनाने महाराष्ट्र आणि संपूर्ण देशासाठी एक मोठा रिकामा जागा निर्माण झाली आहे. असंघटित मजूर, हमाल, रिक्शाचालकांसारख्या कष्टकरी वर्गासाठी केवळ एक नेता नव्हता, ती प्रेरणा होती. त्यांच्या सारखे नेतृत्व, समर्पण, निष्ठा यांचा पुन्हा अविष्कार करावा लागेल.परंतु, त्यांच्या विचारांनी आणि चळवळीने दिलेला वारसा अथून-मधून उजळून राहील - न्याय, समानता, मानवतेसाठी आवाज उठवणं, वंचितांना संघटित करणं

आणि त्यांच्या हक्कांसाठी लढणं - हे काम आता आपल्या पिढ्यांनाही पुढे चालवले पाहिजे.

आज आपण एका महान साधकाला, कर्मठ समाजसेवकाला, संघर्षाबुद्धातला बाबा गमावले आहे; पण त्यांच्या आयुष्याने दाखवलेली वाट,हीच खरा श्रद्धांजली आहे.

आपली शोकांजली आणि पुढील वाट : या दुःखद प्रसंगी, सर्व कष्टकरी, कामगार आणि समाजसेवकांना - रीतसर - एकमताने वागावे. बाबा आढाव यांच्या संकल्पना आणि विचार पुढे चालवावेत. त्यांच्या कार्याचा आदर राखून, कालबाह्य सामाजिक-सामाजिक विषमता कमी करण्यासाठी, कामगारांच्या हक्कांसाठी पुढील पिढ्यांनी आवाज उठवावा.

आणि सर्वसाधारण नागरिक म्हणूनही - समानता, न्याय, गरिबांच्या हक्कांसाठी संवेदनशील राहावे, आणि अशा कार्यकर्त्यांचे विचार व कार्य पुढे चालवावे.

बाबांच्या प्रकृतीबाबत शरद पवार चिंतित होते

राज्यातील ज्येष्ठ समाजसेवक डॉ. बाबा आढाव यांची प्रकृती गंभीर झाली होती. त्यांच्यावर पुण्यातील पुना हॉस्पिटलच्या अतिदक्षता वार्डावर उपचार सुरू होते. त्यांच्या प्रकृतीत अंधूनमधून चढ-उतार होत असल्याने समर्थक व सामाजिक वर्तुळात मोठी चिंता निर्माण झाली होती. आढाव यांची प्रकृती खालावल्याची माहिती मिळताच राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष खासदार शरद पवार रुग्णालयात दाखल झाले होते. त्यांनी वैद्यकीय पथकाशी सविस्तर चर्चा करून उपचार प्रक्रियेबाबत माहितीही घेतली होती. तसेच कुटुंबीयांना धीर देत आवश्यक ती सर्व मदत करण्याची तयारी दर्शविली होती. हृदयरोगतज्ज्ञ डॉ. अभिजित वैद्य आणि त्यांच्या टीमकडून उपचार सुरू होते. कामगार, कष्टकरी आणि वंचित घटकांसाठी आयुष्यभर काम करणारे बाबा आढाव यांचे स्वास्थ्य लवकर सुधारवे, यासाठी राज्यभरातून प्रार्थना करण्यात येत होत्या.

अनेक सामाजिक कार्यकर्ते, कामगार संघटना आणि विविध क्षेत्रातील मान्यवरांनी त्यांच्या प्रकृतीविषयी चिंता व्यक्त करून लवकर बरे होण्याची आशा व्यक्त केली होती. कष्टकऱ्यांचे नेते म्हणून बाबा आढाव यांना ओळखल जात होते. त्यांनी आपले संपूर्ण जीवन कामगार संघटना आणि वंचितांच्या हक्कांसाठी समर्पित केल्याने आज संपूर्ण वर्ग शोकसागरात बुडाला आहे.

त्यांचा वैद्यकीय व्यवसाय त्यांच्यासाठी पुरेसा होता.

परंतु, स्वतःचा वैद्यकीय व्यवसाय बंद करून सातत्याने सामाजिक जीवनात

मग्न राहिलेल्या बाबांचा पुणे महानगर पालिकेच्या नगरसेवकपदाचा १९७१ साली दिलेला राजीनामा व १९६७ ची खेड लोकसभा मतदारसंघातील निवडणूक वगळता बाबा पुन्हा त्या फंदात नंतर पडलेच नाहीत.

संयुक्त महाराष्ट्राची चळवळ, गोवा मुक्ती आंदोलन आणिबाणी विरुद्ध लढा, महागाई विरुद्ध मोर्चे, मराठवाडा नामांतर लॉंगमार्च, एक गाव एक पाणवठा, अण्णा हजारेंचे जनआंदोलन अशा अनेक आंदोलनात त्यांनी भाग घेतला.

त्यांनी केलेल्या सामाजिक आंदोलनात त्यांना किमान पन्नासच्यावर तुरुंगवास झालेला आहे. पुण्याच्या भवानी पेठेत स्थापन झालेली हमाल पंचायत संस्था, हमाल पंचायत कक्षाची भाकर, हमाल पंचायत शाळा, हमालासाठी धरे, सांस्कृतिक कामासाठी मंगल कार्यालय, हमाल पतपेढी, रिक्शा पंचायत, रिक्शा पतपेढी, कागद कचरावेचक पंचायत, टेम्पो पंचायत, महात्मा फुले समता प्रतिष्ठान व्याख्यानमाला, हमाल मापाडी महामंडळ, धरणग्रस्त परिषद अशा

अनेक संस्था त्यांनी आपल्या सहकाऱ्यांच्या सहकार्याने उभ्या केल्या, वाढवल्या, टिकवल्या. महात्मा फुले समता प्रतिष्ठानच्या माध्यमातून केलेली अनेक कामे, ग्रंथालय, अनिट रुढी विरुद्ध आंदोलन, जनजागृति, फुले वाड्यावर दरवर्षीची व्याख्यानमाला, सामाजिक कार्यकर्त्यांना मानधन साठी सामाजिक कृतज्ञता निधी अशा अनेकविध संस्था सहकारी कार्यकर्त्यांच्या सहकार्याने आज उभ्या राहिल्या आहेत.

समाजवादी म्हणजे जिथे जातील

तिथे वाद अन् काढ्याकुट याशिवाय

दुसरा काय असणार, अशी कोपरखळी चर्चा विविध ठिकाणी आपण ऐकत असतो. व्रतस्थपणे त्यागी भावनेतून संस्था निर्माण करणे, सर्वसामान्यांसाठी लढत राहणे, चळवळी करणे, सत्याग्रह करणे हे बाबांचे कार्य चिरंतन राहिले आहे.

महाराष्ट्राच्या सामाजिक पटलावर वैचारिक कितीही पराकोटीची मतभिन्नता वा अंतर असले तरी सामाजिक कार्याच्या मापदंडात ज्यांच्या त्यांच्या कार्याचे मुल्यमापन करून त्यांचे श्रेय त्यांना दिले पाहिजे.

अंगभेहनाती कष्टकऱ्यांना सामाजिक पत नसते ती पत मिळवून देण्याचे बाबांचे ध्येय आणि धोरण होते व आयुष्याच्या अखेरपर्यंत ते त्यासाठी लढतच राहिले. बाबा आढावांची दिशा परिवर्तनवादी राहिली. ते कधीही जातधर्म या पाशात अडकले नाहीत किंबहुना त्यांचे सारेच जीवन कष्टकरी व दलितोंच्या उद्धारासाठी व्यतीत केले होते.

या पार्श्वभूमीवर नव्या पिढीने त्यांच्या कायाची दखल घ्यायला पाहिजे. आढावांनी महाराष्ट्र धर्माचा आणि महात्मा फुल्यांना अभिप्रेत असलेला समाज घडविण्यासाठी तोच वसा आणि वारसा जपला होता. हमाल पंचायतीचा उगम ज्या परिसरात झाला त्या मुठा खोऱ्यातील बहुतांश लोक नाना भवानी पेठेत हमाली करण्यासाठी आले होते. त्यामुळे बाबांचे आणि त्यांचे सहकारी यांचे काम हे कार्यकर्त्यांना आदर्शवत असेच ठरेल.

तलवारीने केक कापणारे, लुटणारे यांचे वाददिवस हा कुणाचाच आर्श असू शकत नाही. आजकाल तथाकथित कृतीशून्य पुरोगामी पणाची लाट सोशल मीडियात दिसते. अनेकांच्या वैचारिक भूमिकेत विचाराधारेत मताभिन्नता असेल पण खऱ्या अर्थाने शिवाजी महाराज, शाहू, फुले, आंबेडकरांच्या जीवन कार्याला जासे प्रत्यक्ष कृतिशील कार्य डॉ. बाबा आढाव यांनी करून दाखविली व मगच जगाचा निरोप घेतला.

कारला कधीही लावू नका काळी फिल्म

अलीकडेच दिल्ली वाहतूक पोलिसांनी कारच्या खिडक्यांवर रंगीत किंवा काळी फिल्म लावणाऱ्यांविरुद्धात कारवाई केली. येथे एका आठवड्यात २२३५ पेक्षा जास्त चालान कापण्यात आले. यूपीच्या मेरठमध्ये ऑपरेशन ब्लॅक कॅट राबवण्यात आले, ज्या अंतर्गत ३ दिवसांत ४५४ वाहनांवर चालान करण्यात आले. या सर्व वाहनांवर नियमाविरुद्ध टिटेड/काळी फिल्म लावलेली होती.

गेल्या एका वर्षात एकट्या दिल्लीत केवळ काळ्या फिल्मच्या उल्लंघनासाठी २०२३२ चालान करण्यात आले आहेत. यावरून असे दिसून येते की, एकतर लोकांमध्ये माहितीचा अभाव आहे किंवा जाणूनबुजून नियमांचे उल्लंघन केले जात आहे.

काही लोक आपल्या गाड्यांमध्ये बदल करताना खिडक्यांवर काळी किंवा टिटेड फिल्म लावून घेतात. हे वाहतूक नियमांचे उल्लंघन आहे आणि

सुरक्षिततेच्या दृष्टीनेही धोकादायक आहे. अनेकदा लोक कारमधील उष्णता कमी करण्यासाठी, गोपनीयता वाढवण्यासाठी, प्रीमियम लुक मिळवण्यासाठी किंवा मॉडिफिकेशनच्या आवडीमुळे कारवर काळी/टिटेड फिल्म लावतात.

काही लोक नियमांची माहिती नसतानाही असे करतात. तथापि, हे पूर्णपणे बेकायदेशीर आहे.

भारतात कारच्या खिडक्यांवर ब्लॅक/टिटेड काच किंवा फिल्म लावण्याबाबत कायदा अत्यंत स्पष्ट आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने एका खटल्यात दिलेल्या आपल्या निर्णयात स्पष्टपणे म्हटले आहे की, कार खरेदी केल्यानंतर बाहेरून कोणत्याही प्रकारची फिल्म लावणे पूर्णपणे बेकायदेशीर आहे, जरी ती विजिबल लाइट ट्रान्समिशन मानकांची पूर्तता करत असली तरीही.

(उर्वरीत भाग उद्याच्या अंकात)

आपल्या आसपास अशी अनेक फुले आहेत जी दिसायला खुप सुंदर आणि सुगंधित आहेत. त्यामुळे प्रत्येकजण त्यांच्या आवडीनुसार घराच्या भोवती लावता आणि ती फुलं तुमच्या घराचे सौंदर्य वाढवतात. अशातच असे एक फूल आहे जे तुमच्या घराचे सौंदर्य वाढवण्या बरोबरच तर तुमचे आरोग्य तंदुरुस्त राखण्यासाठी खुप ओळखले जाते.

आपण सूर्यफुलाबद्दल बोलत आहोत. हे फूल केवळ बागेपुरतेच मर्यादित नाही तर घराचे सौंदर्य वाढवण्या सोबत आरोग्यासाठी देखील उपयुक्त आहे. त्यात औषधी गुणधर्म देखील आहेत जे अनेक आरोग्य फायदे प्रदान करतात. चला तर मग आजच्या लेखात आपण सूर्यफुलाचे फायदे जाणून घेऊया.

सूर्यफुलाचे फायदे आयुर्वेदात सूर्यफुलाला खुप महत्व आहे. या फुलाचे बिया, पाने आणि तेल शतकानुशतके शारीरिक आणि मानसिक समस्यांवर उपचार करण्यासाठी वापरले जात आहेत.

सूर्यफूल फुलांमध्ये ट्रायटर्पीन ग्लायकोसाइड्स नावाचे संयुगे भरपूर प्रमाणात असतात, जे बॅक्टेरियाशी लढण्यासाठी, वेदना कमी करण्यासाठी आणि जळजळ कमी करण्यासाठी अत्यंत प्रभावी असतात. ते अँटीऑक्सिडंटमध्ये देखील समृद्ध असतात, जे हृदय आणि

प्रामाणिकतेणे निर्भयपणे जगणे इतके कठीण आहे का?

जेव्हा एखादी व्यक्ती भ्रष्टाचारात गुंतते तेव्हा ते केवळ स्वतःच्या स्वात्थासाठीच काम करत नाही तर इतरांचे हक्कही वाईट मार्गाने हिरावून घेतो. ते देशाच्या विकासात आणि सुव्यवस्थेत अडथळे निर्माण करते, समाजात गुन्हेगारीची बीजे पेरते आणि अन्याय करून पीडितांच्या स्वप्नांना धिरडते, याचा परिणाम संपूर्ण अर्थव्यवस्थेवर होतो.

भ्रष्टाचारामुळे अनेकदा संपूर्ण समाजाला दशके त्रास सहन करावा लागतो. भ्रष्टाचारामुळे असंख्य नागरिक लोकांचे जीवन उद्ध्वस्त होते आणि जीवनातील संघर्षाचे चक्र अधिक तीव्र होते. सर्व नागरिकांना विकासाची संधी मिळते, सरकार समाजातील प्रत्येक घटकाला मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी प्रयत्न करते.

कायदा आणि सुव्यवस्था हे त्याचे मनावूत आधारस्तंभ आहेत. नागरिकांचे हक्क, सरकारी कामे योग्यरित्या अंमलात आणून आणि प्रत्येक स्तरावर विविध उपक्रमांच्या कार्यक्षम अंमलबजावणीद्वारे शासन दररोज विकासाची कहाणी लिहितो.

जर या सुरासनातील एकाही कडीने आपली जबाबदारी टाळली आणि स्वतःच्या स्वात्थासाठी काम करायला सुरुवात केली, तर ते अनेक संबंधित विभागांसाठी ढग बनते आणि हळूहळू संपूर्ण विभाग पोकळ करते. बातम्यांमधून अनेकदा असे उघड होते की अनेक सामान्य सरकारी कर्मचारी आणि राजकारणी थोड्या वेळातच अब्जावधी रुपयांची संपत्तीचे मालक बनले आहेत. असा भ्रष्ट सरकारी कर्मचारी किंवा अधिकारी समाजाचा, सरकारचा, देशाचा आणि संपूर्ण मानवतेचा शत्रू असतो.

आधुनिकतेचा अभिमान बाळगणारे, आपले समाज आणि आपण हीन विचारसरणी असलेले लोक, कोणत्या पातळीवर विश्वासातैला पोहोचलो आहोत? मौलिकता, नैतिकता, सहजता, जागरूकता, नीतिमत्ता, निस्वार्थपणा, परोपकार, सुसंस्कृतपणा आणि प्रामाणिकपणा बाजूला ठेवून, लोक वेगाने वाईट, कपट आणि स्वाधीन प्रवृत्ती स्वीकारत आहेत.

लोकांची विचारसरणी अशी बनली आहे की जेव्हा एखादा अन्याय्य कृत्य किंवा गुन्हा घडतो तेव्हाही लोक गुन्हेगाराची बाजू घेण्यास तयार असतात. काही दिवसांपूर्वी मी एका व्यक्तीला भेटलो, त्या व्यक्तीने मला पैशाबद्दल स्वतःचे विचार सांगितले, ते म्हणाले की पैसा हा देव आहे, पैसाच सगळं आहे, तो कोणत्याही स्रोतातून आला तरी, पैसा आदर, प्रसिद्धी, नाव आणतो, त्या द्वारे आपण सगळं काही विकत घेऊ शकतो. प्रत्येकजण स्वतःच्या स्वात्थासाठी जगतो, मग आपण प्रामाणिक का असायला हवं?

आपण पैसे कसे कमवले हे कोणी विचारत नाही. पैशासाठी गुन्हे करा, तुरुंगात जा, शिक्षा भोगा. पण एकदा पैसे मिळाले की लोक आपले गुन्हे देखील विसरतात, त्यांना फक्त आपला पैसा दिसतो. लोकांच्या अशा निकृष्ट दर्जाच्या वाईट विचारांसारणीमुळे देशातील कायदा आणि सुव्यवस्था बिघडून गुन्हेगारीकरणाला थेट चालना मिळेल, अशा परिस्थितीत सर्वत्र जंगलराज स्थापित होईल.

आज देशात या घाण विचारसरणीच्या लोकांची संख्या झपाट्याने वाढत आहे. आपण अनेकदा पाहतो की निवडणुकीत जनता गंभीर गुन्हांसाठी दोषी उमेदवारांना निवडून देते. दुसरीकडे, उच्च शिक्षित, निष्पाप आणि प्रामाणिक सामाजिक कार्यकर्त्यांची अनामत रक्कम सुद्धा जप्त होते. आपल्या आजूबाजूला खुप समस्या आहेत, आपल्याला अनेकदा भ्रष्टाचार आणि अनियमितता दिसते, बहुतेक लोक वाईटकिरुद्ध आवाज उठवणे टाळतात. सरकारी अधिकारी आणि कंत्राटदारांच्या बेजबाबदार कृत्यांमुळे अनेकदा अपघात होतात, ज्यामुळे मोठ्या प्रमाणात जीवित आणि वित्तहानी देखील होते. दरवर्षी आपण पाहतो की पहिल्या पावसात रस्ते सरकारी दावे उघड करतात. अब्जावधी रुपये खर्चाचे प्रकल्प काही वेळातच बंद पडतात, काम निर्धारित वेळेत पूर्ण होत नाही आणि प्रकल्पाचे बजेट वाढत जाते.

देशातील आर्थिक विषमता सतत वाढत आहे. स्वतःच्या फायद्यासाठी पक्ष बदलणारे राजकीय नेते इतरांना दोष देतात. सरकारकडून एकही महत्त्वाचा निर्णय घेण्यास उशीर केल्याने अनेकदा निष्पाप लोकांचे प्राण जातात, जरी मृत्यूनंतर मृताच्या कुटुंबाला काही आर्थिक मदत दिली जाते, परंतु मृताचे जीवन तर परत येत नाही.

आपल्या देशात आत्महत्या करणाऱ्या गरीब शेतकऱ्यांची संख्या इतर कोणत्याही देशात होण्याच्या आत्महत्यापेक्षा जास्त आहे, त्या तुलनेत, इतर कोणताही व्यावसायिक इवक मोठ्या संख्येने आत्महत्या करत नाही. नेत्यांना नावे कितीही घोटाळे किंवा गुन्हेगारी कारवायांमध्ये असली तरी, नेते इतके तणावात राहत नाहीत की त्यांना आत्महत्या करावी लागते.

प्रामाणिक व्यक्तीने नकळत केलेली छोटीशी चूक देखील त्याला खोलवर पश्चात्तापाने भरून देते, पण अन्यायाने फायदे मिळवणारे भ्रष्ट लोक शांततेत कसे जगतात? ते कसे स्वाभिमानाने राहतात? ते त्यांच्या कुटुंबासाठी, नातेसंबंधांसाठी आणि प्रियजनांसाठी कसे आदर्श मांडतात? वस्तू, सेवा आणि नातेसंबंधांमध्ये सुद्धा आला भेसळ दिसून येते.

आपला कोण विश्वासघात करेल हे आपण कधीच सांगू शकत नाही. स्वाभिमान, मानवात, प्रामाणिकपणा, कर्तव्य, सामाजिक जबाबदारी आणि नैतिकता यांचे काहीच मूल्य राहिले नाही का? आपण इतरांना दुखवून आनंद विकत घेऊ शकत नाही.

जीवनात निरागस आनंद, निस्वार्थ प्रेम, मानसिक शांती, शांत झोप आणि समाधानी मन यापेक्षा जास्त कशाचीही गरज नाही, हेच खरे सुख आहे, जे आपल्याला आपल्या आचरणातून मिळते. वृत्तपत्रे आणि वृत्तवाहिऱ्यांवर दररोज भ्रष्टाचाराचा बातम्यांचा वर्षाव होतो.

आपण सर्वांनी आपल्या आयुष्यात कधी ना कधी भ्रष्टाचाराचा सामना केला आहे. भ्रष्टाचारात संपूर्ण व्यवस्था उद्ध्वस्त करण्याची ताकद असते. जर भ्रष्टाचाराला सत्तेची ताकद मिळाली तर अशा देशाला विनाशापासून कोणीही वाचू शकत नाही.

लोकांनी जागरूक व्हावे, हक्क आणि कर्तव्य समजून घ्यावीत. आपण माणूस म्हणून जन्मलो, तर मानवतेप्रती असलेले आपले कर्तव्य प्रत्येकाने पाडायलाच घेवे. एखाद्याने इतरांचे हक्क हिसकावून न घेतले प्रामाणिक व्यक्तीची भूमिका बजावली पाहिजे. एखाद्या व्यक्तीकडे जिंकते उच्च जबाबदारीचे पद असेल तितकेच तो जमनेला उत्तर देण्यास जास्त जबाबदार असतो. जनतेने त्याला धाबूरू नये, पण जर त्याने काही चूक केली तर त्याला जनतेची भीती वाटली पाहिजे.

जनता आपल्या करांद्वारे सरकारला आर्थिक बळ देते, जबाबदार अधिकारी किंवा नेत्यांकडून उत्तरे मागण्याचा पूर्ण अधिकार जनतेला आहे. गुन्हेगार आणि चुकीचे काम करणाऱ्या लोकांनी भीतीने जगावे, सुसंस्कृत आणि प्रामाणिक लोकांनी नाही. भ्रष्टाचार करणारी व्यक्ती स्वतःच्या स्वात्थासाठी फायदे शोधते, पण फायदे देणारी व्यक्ती स्वतःच्या स्वात्थासाठी भ्रष्टाचाराला प्रोत्साहन देते. जर फायदे देणे बंद झाले तर भ्रष्ट माणूस फायदे मागणार कोणला?

भ्रष्टाचारमुक्त वातावरण निर्माण करण्याची जबाबदारी प्रत्येक नागरिकाने स्वतः घेतली पाहिजे. आपल्या देशासाठी आपल्याला काही त्रास सहन करावा लागला तरी चालेल. पण भ्रष्टाचार मुक्त वातावरण आपल्या देशाचे भविष्य उज्वल करेल आणि भावी पिढ्यांना त्यांचे हक्क मिळतील. राष्ट्रीय, राज्य आणि स्थानिक पातळीवरील भ्रष्टाचार विरोधी संस्था, शासकीय विभाग जनतेला मदत करण्यासाठी उपलब्ध आहेत. त्यांची मदत घ्या. आपण शासनाच्या हेल्पलाइन नंबर, ईमेल पत्ते आणि वेबसाइट्सद्वारे त्यांच्याशी ऑनलाइन संपर्क साधू शकतो. लाच देऊ नका किंवा घेवू नका, सतर्क रहा. राष्ट्रीय हितासाठी सहकार्य करा.

■ ■ ■

नोव्हेंबर ते जानेवारी हे विशेष पर्यटनाचे महिने असतात. सहलीची ठिकाणे या दिवसांत गजबजलेली असतात. नेकरी-व्यवसाय करणारी मंडळी खास सुट्ट्या घेऊन मुलाबाळांसह या कालावधीत फिरायला जातात. कुटुंबासाठी घेतलेल्या सुट्टीचा उपयोग अनेकदा पालक केवळ मौजमजेसाठी करतात दिसतात त्यासाठी रिसॉर्ट, वॉटर पार्क किंवा थंड हवेच्या ठिकाणी जाण्याचा बेत आखला जातो.

ज्यांच्या घरात शाळकरी मुले आहेत अशांनी सुट्ट्यांचे नियोजन करताना पर्यटनासोबत मुलांच्या ज्ञानात कसा भर पडेल आणि या ज्ञानाचा उपयोग त्यांना शिक्षणातही कसा होईल याचाही विचार करायला हवा. इतिहास घडवणारे भारतातील महापात्रकमी राजे-महाराजे इतिहासाच्या पुस्तकातून मुलांना ज्ञात होतात. त्यांच्या पराक्रमांची साक्ष देणारे गड, दुर्ग, किल्ले यांची माहिती मिळते, त्यादृष्टीने गड-किल्ले दर्शनाचा समावेश सुट्ट्यांच्या नियोजनात करायला हवा.

महाराष्ट्र ही साधू संतांची भूमी आहे.व्यवहार करताना परमार्थ कसा करावा याची शिकवण देऊन जीवनाचा उद्धार करण्याचा मूलमंत्र देणारी कितीतरी संत महंत मंडळी, अवतारी पूरूष महाराष्ट्रात होऊन गेली. त्यांच्या वास्तव्याने

असे करा सुट्ट्यांचे नियोजन

आणि सहवासाने पुलकित झालेली अनेक स्थाने महाराष्ट्रात आहेत.

एरव्हीच्या धकाधकीच्या जीवनातून काहीकाळ बाजूला काढताना या चैतन्यमय ठिकाणी मुलांना घेऊन जाऊन त्यांच्यासह स्वतःही तेथील सात्विकतेचा लाभ घ्यायला हवा. महाराष्ट्रभूमी जशी साधूसंतांची भूमी आहे तशी अवतारांच्या पदप्रदर्शनां पारून झालेली आध्यात्मिक भूमी म्हणूनही महाराष्ट्राची वेगळी ओळख आहे. अष्टविनायक, विविध शक्तिपीठे, ज्योतिर्लिंग या भूमीत वसली आहेत. या प्रत्येक क्षेत्राचा एक वेगळा इतिहास आहे. दूरचित्रवाहिनीवरील मालिका, ग्रंथ आणि इंटरनेट आदींच्या माध्यमातून आपण तो जाणून घेतलेला असतो.

हा इतिहास जवळून जाणून घेण्यासाठी आणि तेथील चैतन्य आणि शक्ती अनुभवण्यासाठी अशा ठिकाणी कुटुंबासह जायला हवे. याशिवाय स्वातंत्र्यासाठी प्राणाचे बलिदान करणारे क्रांतिकारक, विचारवंत, समाज सुधारक यांच्या स्मारकांना भेट देऊन त्यांचे कार्य जाणून घेण्यासाठी घेतलेल्या सुट्टीचा उपयोग करता येईल. यंद्याच्या सुट्ट्यांचे नियोजन करताना पालकांनी या गोष्टीही ध्यानात घेऊया !

■ जगन घाणेकर घाटकोपर, मुंबई.

वाचक लिहितात

एरव्हीच्या धकाधकीच्या जीवनातून काहीकाळ बाजूला काढताना या चैतन्यमय ठिकाणी मुलांना घेऊन जाऊन त्यांच्यासह स्वतःही तेथील सात्विकतेचा लाभ घ्यायला हवा. महाराष्ट्रभूमी जशी साधूसंतांची भूमी आहे तशी अवतारांच्या पदप्रदर्शनां पारून झालेली आध्यात्मिक भूमी म्हणूनही महाराष्ट्राची वेगळी ओळख आहे. अष्टविनायक, विविध शक्तिपीठे, ज्योतिर्लिंग या भूमीत वसली आहेत. या प्रत्येक क्षेत्राचा एक वेगळा इतिहास आहे. दूरचित्रवाहिनीवरील मालिका, ग्रंथ आणि इंटरनेट आदींच्या माध्यमातून आपण तो जाणून घेतलेला असतो.

हा इतिहास जवळून जाणून घेण्यासाठी आणि तेथील चैतन्य आणि शक्ती अनुभवण्यासाठी अशा ठिकाणी कुटुंबासह जायला हवे. याशिवाय स्वातंत्र्यासाठी प्राणाचे बलिदान करणारे क्रांतिकारक, विचारवंत, समाज सुधारक यांच्या स्मारकांना भेट देऊन त्यांचे कार्य जाणून घेण्यासाठी घेतलेल्या सुट्टीचा उपयोग करता येईल. यंद्याच्या सुट्ट्यांचे नियोजन करताना पालकांनी या गोष्टीही ध्यानात घेऊया !

■ जगन घाणेकर घाटकोपर, मुंबई.

हे सुंदर फूल केवळ सजावटीसाठी नाही तर आरोग्यासाठी आहे फायदेशीर

थायरॉईडच्या आरोग्यास समर्थन देतात. म्हणून या फुलाचे तेल आरोग्यासाठी जास्त फायदेशीर ठरतात. -औषधी गुणधर्मांनी समृद्ध असलेल्या सूर्यफुलांचे सेवन केल्याने सांधेदुखी, संधिवात आणि शरीराच्या जडपणापासून आराम मिळतो.

जर तुम्हाला सतत बद्धकाष्ठता, पोटफुगी, सेलेनियम आणि झिंक भरपूर प्रमाणात असतात. तुम्ही तुमच्या जेवणात सूर्यफूल तेल वापरा. कारण हे तेल शरीरात चांग

अंकुर वारीकू यांची डीपीएस लावा येथे माहिती आणि प्रेरणेने भरलेली सकाळ!

नागपूर ९ डिसेंबर : नागपूर येथील दिल्ली पब्लिक स्कूल लावा येथे ५ डिसेंबर २०२५ रोजी प्रसिद्ध उद्योजक, शिक्षक आणि सर्वाधिक विक्री होणारे लेखक अंकुर वारीकू यांच्यासोबत एक अभ्यासपूर्ण संवादात्मक सत्र आयोजित करण्यात आले. या कार्यक्रमाला क्रिएटिव्ह अँड कान्युनिकेशन्सच्या संचालक संजना राजगडिया, प्राचार्य डॉ. अनुपमा सागडेओ आणि उपप्राचार्य श्री. अतुल देव यांच्यासह शिक्षक आणि विद्यार्थी उपस्थित होते.

विचारांची स्पष्टता, व्यावहारिक शहाणपण आणि वैयक्तिक वाढ, करिअर स्पष्टता आणि पैशाचे व्यवस्थापन यावरील आकर्षक सामग्रीसाठी ओळखले जाणारे वारीकू यांनी शिस्त, आत्म-जागरूकता आणि जाणीवपूर्वक जीवनातील निवडी करण्यावर एक शक्तिशाली संदेश देऊन उपस्थितांना संबोधित केले. त्यांचे कथाकथन आणि संबंधित अंतर्दृष्टी विद्यार्थ्यांमध्ये जोरदार प्रतियुद्ध निर्माण झाली, त्यांना त्यांच्या ध्येयांची मालकी घेण्यास आणि आत्मविश्वासाने आणि योग्य मानसिकतेने आव्हानांना तोंड देण्यास प्रोत्साहित केले. सत्राचा समारोप एका संवादात्मक प्रश्नोत्तराच्या सत्राने झाला, जिथे विद्यार्थ्यांनी सवयी, निर्णय घेणे आणि भविष्यातील आकांक्षा यावर मार्गदर्शन मागितले. या कार्यक्रमातून डीपीएस लावाची विचारसरणी वाढवण्याची आणि विद्यार्थ्यांना वास्तविक जगाच्या दृष्टिकोनातून सक्षम बनवण्याची सततची वचनबद्धता दिसून आली.

एँल्पेनलिबेटी नवीन मोहिम कडू आठवणींना बनवते गोड

मुंबई, ९ डिसेंबर : दि हाऊस ऑफ परफेक्ती व्हान मेळे या कंपनीच्या एँल्पेनलिबेटी तिची नवीन जाहिरात प्रकाशित केली जिचे शीर्षक आहे एँल्पेनलिबेटी उघडा, गोड बोला, ज्यात ब्रॅडची रिच, कॅरामली चव कलहाचे क्षण कसे बदलते आणि लोकांना जवळ कसे आणते याबद्दल दाखवण्यात आले आहे. कथेच्या केंद्रस्थानी आपला टसा, आनंद देणारी चव ठेवून, एँल्पेनलिबेटी एका साध्या सत्यावर भर देते: रागात कोणता बोलल्यास ते रागाचे क्षण प्रेमात कसे बदलता येऊ शकतात, परंतु एँल्पेनलिबेटीचा आनंद देणारा उच्च दर्जा हा वाद मिटवणे आणि क्षणांना गोड बनवणे याचा मार्ग आहे.

परफेक्ती व्हान मेळे इंडियाच्या विपणन विभागाच्या संचालक गुंजन खेतान म्हणाल्या, एँल्पेनलिबेटी नेहमीच गोडवा देण्यासाठीचा पर्यायी शब्द राहिला आहे आणि आता 'एँल्पेनलिबेटी उघडा, गोड बोला' या शब्दाने आम्ही कटुता आणणाऱ्या क्षणांमध्ये लोक कसे प्रतिक्रिया देतात ही

एएससीआयकडून शालेय उपक्रम 'अँडवाइज' लॉच, १

दशलक्ष मुलांना जाहिरात क्षेत्राबाबत ज्ञान देण्याचा संकल्प

मुंबई, ९ डिसेंबर : अँडव्हार्टायझिंग स्टॅण्डर्ड्स कौन्सिल ऑफ इंडिया (एएससीआय) ने शालेय विद्यार्थ्यांसाठी सर्टिब्रमध्ये लॉच केलेला राष्ट्रीय ग्राहक शिक्षण उपक्रम 'अँडवाइज' सुरू केला आहे. हा उपक्रम पुढील १५ ते १८ महिन्यांमध्ये भारतातील विविध शहरांमधील इयत्ता तिसरी ते आठवीपर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना जाहिरात क्षेत्राबाबत ज्ञान देणार आहे. एएससीआय अकॅडमीअंतर्गत या उपक्रमाचा २०२६च्या अखेरपर्यंत वर्गांमधील अध्ययन सत्रांच्या माध्यमातून भारतातील २,००० शाळांमधील १ दशलक्षहून अधिक विद्यार्थ्यांना जाहिरात क्षेत्राबाबत ज्ञान देण्याचा मनसुबा आहे. हा उपक्रम आधीच सात राज्ये व २४० शाळांमधील १,१४,००० हून अधिक विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचला आहे. तसेच, हा उपक्रम शालेय विद्यार्थ्यांना झपाट्याने वाढत असलेल्या डिजिटल विश्वामध्ये जाहिरात संदेश ओळखण्यास, प्रसन्न विचारण्यास आणि मूल्यांकन करण्यास आवश्यक असलेल्या महत्त्वपूर्ण विचारसरणी कौशल्यांसह सक्षम करण्यासाठी डिझाइन करण्यात आला आहे. एएससीआय अकॅडमी जाहिरात साक्षरतेमधील सुधारणेवर देखरेख ठेवते, जेथे जाहिरात ओळखून समजून घेणाऱ्या, कन्टेन्टमधून जाहिराती वेगळे करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या प्रमाणामधील वाढीचे, तसेच विद्यार्थी, शिक्षक व पाठकांच्या सहभागाचे प्रमाण आणि अभिप्राय दर्जाचे मापन करते. या उपक्रमाचा प्रभाव जाणून घेण्यासाठी सत्रापूर्वी आणि सत्रानंतर विद्यार्थ्यांचे मूल्यांकन करण्यात आले. या उपक्रमाचा मोठा प्रभाव दिसून येतो, जेथे जाहिरात साक्षरतेबाबत विचारलेल्या प्रश्नांची योग्य उत्तरे दिलेल्या इयत्ता तिसरी ते पाचवीच्या विद्यार्थ्यांमध्ये ५.९ टक्के ते ८६ टक्के वाढ दिसून आली, तर इयत्ता सहावी ते आठवीच्या विद्यार्थ्यांमध्ये ५.७ टक्के ते १५ टक्के वाढ निदर्शनास आली.

बुधवार दि. १० डिसेंबर २०२५									
कल्याण बाजार पत्थर फोड एकच					मुंबई बाजार पत्थर फोड एकच				
१	४	५	८	४	७	८	९		
२९०	१३०	२३०	२६०	१६७	१२४	४४०	११७		
३८०	२४८	३५७	४५९	२२०	२७८	५५८	५५९		
४७०	६८०	१२२	३५०	३५६	४६७	२३३	३८८		

२१० १३० २३० २६०	१६७ १२४ ४४० ११७	चांगल टाळा आजो
३८० २४८ ३५७ ४५९	२२० २७८ ५५८ ५५९	मिथु प्रभा
४७० ६८० १२२ ३५०	३५६ ४६७ २३३ ३८८	बोला अनि कर्क
जोडी	जोडी	मिळ आद जा
१० - ४० - ५७ - ८७	४१ - ७१ - ८६ - ९३	
१२ - ४२ - ५३ - ८३	४० - ७० - ८३ - ९५	
१६ - ४६ - ५९ - ८९	४२ - ७२ - ८५ - ९६	

जबरदस्त पास होणारे चार्लसेस १० व ११ डिसे. २०२५

बुधवार दि. १० डिसेंबर २०२५									
१	४	५	८	४	७	८	९		
२९०	१३०	२३०	२६०	१६७	१२४	४४०	११७		
३८०	२४८	३५७	४५९	२२०	२७८	५५८	५५९		
४७०	६८०	१२२	३५०	३५६	४६७	२३३	३८८		

सर्व बाजार साठी									
३१	६१	९२	०२	३५	६५	९८	०८	३७	६७
३१	६१	९२	०२	३५	६५	९८	०८	३७	६७
३५	६५	९८	०८	३७	६७	९८	०८	३७	६७

सर्व बाजारासाठी									
सोम. ते बुध. ओपन डे	सोम. ते बुध. ओपन नाईट	३७०	४४६	१६९	३५०	४८०	१५९	४६०	०
२६६	४	२६८	६	४४०	८	३९०	२	६९०	५
५५०	७८९	३६७	५५८	२००	७८०				

सोम. ते बुध. क्लोज डे									
४७०	३४६	१४०	७००	२३४	१५५	३८०	१	४९०	३
४४७	५	१६०	७	३७९	९	२२७	१	२९०	५८०
७९९	३४०	४७८	३३५						

सर्व बाजारासाठी सिंगल अंक ओपन टू क्लोज									
०	८	४	१	७					
०	८	४	१	७					
प्रो. बालाजी कुमार ९८२२४८६०३४									

महाराष्ट्र राज्य परिवहन विभागाचा शुभंकर झेब्रु चे भव्य अनावरण; रस्ता सुरक्षेसाठी झेब्रु ठरेल रस्ता सुरक्षा जनजागृती दूत

नागपूर ९ डिसेंबर : महाराष्ट्र राज्य परिवहन विभागाचा शुभंकर झेब्रु या रस्ता सुरक्षा जनजागृती दूत अभिनव उपक्रमाचा अनावरण सोहळा नागपूर येथे उत्साहात पार पडला. ९ डिसेंबर रोजी विधानभवन मधील कॅबिनेट हॉल मध्ये आयोजित या भव्य कार्यक्रमात राज्यातील तसेच नागपूर परिसरातील अनेक मान्यवर, अधिकारी आणि नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते झेब्रु शुभंकरचे अनावरण करण्यात आले. यावेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, विधानपरिषदेचे सभापती राम शिंदे, विधानसभेचे अध्यक्ष ड. राहुल नावेंकर, परिवहनमंत्री प्रताप सरनाईक, महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे, शालेय शिक्षण मंत्री दादा भुसे, सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री प्रकाश आंबेडकर, सार्वजनिक बांधकाम मंत्री शिवेंद्रसिंहराजे भोसले, राज्यमंत्री (परिवहन) माधुरी मिसाल तसेच परिवहन व बंदरे विभाग, महाराष्ट्र राज्याचे अपर मुख्य सचिव संजय सेठी

नागपूर येथे अनावरण सोहळ्यास मुख्यमंत्री फडणवीस आणि मान्यवरांची प्रमुख उपस्थिती

व परिवहन आयुक्त विवेक भिमनवार उपस्थित होते. **झेब्रु कोण आहे? आणि का आवश्यक आहे?** झेब्रु हा महाराष्ट्र राज्याचा अधिकृत रस्ता सुरक्षा जनजागृती दूत आहे. झेब्रा या प्राण्याच्या पट्ट्यांपासून प्रेरणा घेऊन तयार करण्यात आलेला हा झेब्रु रस्ते सुरक्षा, शिस्त आणि वाहतुकीच्या नियमांची जाणीव लोकांमध्ये निर्माण करतो. विशेषतः पादचारी सुरक्षा, झेब्रा क्रॉसिंगचा वापर, हेल्मेट व सीट बेल्ट, वेगमर्यादा पाळणे, लेन शिस्त राखणे, पादचाऱ्यांना प्राधान्य देणे आणि

उद्देश या संकल्पनेमागे आहे. वाढत्या लोकसंख्येबरोबर महाराष्ट्रात वाहन संख्या देखील वाढत आहे. त्यात मागील काही काळात महाराष्ट्रात झालेल्या अपघातांना कारण आहे ते म्हणजे वाहन चालकांकडून होणारी वाहतूक नियमांची पायमल्ली. या दृष्टीने झेब्रु हा असा शुभंकर आहे, जो सर्व वाहन धारकांचे लक्ष वेधून घेऊन त्यांना वाहतूक नियम पाळण्याबाबत विशेष असा संदेश देतो. झेब्रु शुभंकरच्या माध्यमातून रस्ता सुरक्षा हा संदेश सहज, समजण्यासारखा आणि आकर्षक पद्धतीने नागरिकांपर्यंत पोहोचवण्याचा प्रयत्न असल्याचे सर्व मान्यवरांनी अधोरेखित केले. विशेषतः युवक आणि विद्यार्थ्यांमध्ये रस्ता सुरक्षा संस्कृती रुजविण्यासाठी झेब्रु हा उपक्रम महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावेल, अशी अपेक्षा मान्यवरांनी व्यक्त केली. समारोपात सडक सुरक्षा - जीवन रक्षा हा संदेश पुन्हा अधोरेखित करत रस्ता सुरक्षा ही केवळ सरकारी मोहीम नसून प्रत्येक नागरिकाची सामूहिक जबाबदारी असल्याचे आवर्जून सांगण्यात आले.

सोनी सबवरील इत्ती सी खुशी मालिकेत अन्विताच्या लग्नाच्या रात्री समोर येणार एक धक्कादायक सत्य; हेतलचे बिंग फुटणार!

मुंबई, ९ डिसेंबर : सोनी सबवरील इत्ती सी खुशी मालिकेत अन्विताची (सुबुलतौकरीखान) गोष्ट सांगितली आहे. अन्विता सर्व आपले वडील सुहास (वर्णन बडोला) आणि आपली धाकटी भावंडे यांच्या पाठीशी खंबीर उभी राहिली आहे. सुबुलच्या जीवनात गुंतागुंत निर्माण झाली आहे, कारण तिला साखुपड्याच्या दिवशी सोडून निघून गेलेला विराट (रजत वर्मा) आता परत आला आहे आणि त्याला दुसरी संधी देण्याची मागणी करत आहे. अन्विता मात्र आता त्याच्यावर पुन्हा विश्वास ठेवू शकत नाही. आता संजय (ऋषी सक्सेना) सोबत पुढचे आयुष्य जगण्याचा निर्णय ती घेते. परंतु संजयचा छुपा हेतू आणखी आन्वने उभी करतो. अन्विताला या जुन्या-नव्या जखमा झेलत अनिश्चिततेमधून आपला मार्ग शोधावा लागणार आहे.

आगामी भागामध्ये, अन्विताची पहिली रात्र उद्भवत आहे, कारण त्याच दिवशी तिला आपली आई हेतल (नेहा एस के

मेहता) हिच्याविषयी अनेक गोष्टी समजतात. आपल्या मुलांना सोडून गेलेली हेतल त्यांच्या प्रेमातून परतलेली नाही, तर काही विशिष्ट उद्देश मनात ठेवून आली आहे. अन्विताला हे देखील समजते की हेतल तिच्या सासरच्या घरातच गुपगुप राहता होती आणि तिला संजयकडून सरक्षण मिळाले होते. मुलांचे दत्तक विधान सुरुळीतपणे पार पडावे यासाठी ती हे करत होती. हेतलचे विचित्र वागणे आणखी बिघडते. क्षणात भावुक तर क्षणात हाताश अशा हिंदोळ्यात अडकलेली हेतल शेवटी अचानक कोसळते. दवाखान्यात अन्विताला असे सांगितले जाते की, हेतलची मानसिक स्थिती ठीक नाही आणि तिची चांगली देखभाल होणे गरजेचे आहे. अन्विता समजून चुकते की, आपल्या आईचे परतणे हे भलतेच गुंतागुंतीचे आहे. हे समजल्यावर नव्या जीवनाच्या सुरुवातीलाच अन्विता भावनिक वादळात अडकली आहे.

हिवाळ्यात केसांच्या समस्यांशी झुंजताना आपण कोणते हेअरकेअर उपचार करतो हे सांगत आहेत सोनी सबचे कलाकार

मुंबई, ९ डिसेंबर : हिवाळा आपला जम बसवतो आहे, गार वारा आणि गुरफटून बसावेसे वाटायला लावणारी संध्याकाळ नेहमीची आम्हांने घेऊन आली आहे- रूक्ष, गुंतणारे आणि आर्द्रता गमावलेले केस. आउटडोर शूटिंग, प्रखर प्रकाश आणि सारखे बदलणारे तापमान यामुळे टेलिव्हिजनच्या कलाकारांसाठी केसांची निगा विशेष महत्वाची ठरते. सोनी सबवरील लोकप्रिय कलाकारांसांगत आहेत, संपूर्ण हिवाळ्यात आपल्या केसांची निगा राखण्यासाठी ते कोणती पध्दती पाळतात, त्यांच्या सवयी काय आहेत आणि हिवाळ्यात त्यांचे हेअर-केअर रूटीन कसे असते. पुष्पा इम्पॉसिबल मालिकेत जुगलकी भूमिका करणारा अंशुल त्रिवेदी सांगतो, हिवाळा असा ऋतू असतो, जेव्हा माझ्या केसांना प्रेमाची जोसण गरज असते. एका पाटोपाट चालणारी शूटिंग आणि प्रवास यामुळे माझ्या डोक्याची त्वचा कोळशी होते. त्यामुळे टेलिफ्रिंझा साकारणारी सेजल शाह म्हणते, थंड हवेत केस लगेच निस्तेज होतात त्यामुळे केसांच्या पोषणावर माझा भर असतो. हिवाळ्यात डीप कंडिशनिंग उत्तम काम करते. मला सुट्टी असेल तेव्हा मी घरी बनवलेला अॅलो व्हेरा आणि दह्याचा मारूक लावते. त्यामुळे त्वचेतील आर्द्रता

टिकून राहते. मला वाटते की निरोगी केस हे आतून निरोगी असतात. म्हणून मी थंडीच्या दिवसात तहान लागलेली नसताना देखील मी भरपूर पाणी पिते. गाथा शिव परिवार की गणेश कार्तिकेय मालिकेत पार्वतीची भूमिका करत असलेली श्रेनु परीक्ष म्हणते, पार्वतीच्या रूपासाठी भारी बिंग आणि आभूषणे मला परिधान करावी लागतात. त्यामुळे थंडीत मला केसांची विशेष काळजी घ्यावी लागते. डोके शांत आणि हायड्रेटेड ठेवण्यासाठी मी खोबरेल तेल गरम करून त्याने डोक्याला मसाज करते. केस घुलत्यानंतर चांगले सीम लावल्याने देखील केस गुंतागुंतीत नाहीत. नाहीतर, थंडीत केस कोरडे होऊन फारच गुंतागुंतीत. नियमितता हा माझा साथी मंत्र आहे- दर आठवड्याला केलेल्या साध्या-साध्या गोरूमुळे देखील माझे केस मऊ आणि मजबूत ठेवण्यासाठी खूप फरक पडतो. इत्ती सी खुशी मालिकेत हेतलची भूमिका करणारी नेहा एस के मेहता म्हणते, थंडी मस्त असते, पण केसांसाठी ती त्रासदायक असते. या मोसमात मी अधिक चांगली, हायड्रेटिंग उत्पादने वापरते. आठवड्यातून एकदा गरम तेलाचे चॅपी आणि एक पोषक हेअरमसाल यामुळे केसांचा रक्षणपत्रा कमी होतो. मी अती गरम पाण्याने केस धुण्याचे देखील टाळते, कारण त्यामुळे डोक्यातील नैसर्गिक तेल निघून जाते. असे छोटे छोटे उपाय करून देखील थंडीच्या दिवसात केस निरोगी आणि तजेलदार ठेवता येतात.

अनंत नॅशनल युनिव्हर्सिटीने डॉ. श्रीधर वेम्बू यांच्या प्रमुख उपस्थितीत आयोजित केला ७ वा पदवीदान समारंभ

नागपूर, ९ डिसेंबर : अनंत नॅशनल युनिव्हर्सिटीने अलीकडेच ७ वा पदवीदान समारंभ आयोजित केला, ज्यामध्ये बॅचलर ऑफ डिझाइन, बॅचलर ऑफ आर्किटेक्चर, मास्टर ऑफ डिझाइन, अनंत फेलोशिप इन सस्टेनेबिलिटी अँड बिल्ट एन्व्हायर्नमेंट, एमएससी इन सस्टेनेबिलिटी अँड बिल्ट एन्व्हायर्नमेंट आणि अनंत फेलोशिप इन क्लायमेट अँक्शन या अभ्यासक्रमांतील एकूण २९९ विद्यार्थ्यांना पदवी प्रदान करण्यात आली. या समारंभाचे मुख्य अतिथी पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित आणि झोहो कॉर्पोरेशनचे चीफ सॉयटिस्ट व सह संस्थापक डॉ. श्रीधर वेम्बू होते. अनंत नॅशनल युनिव्हर्सिटीचे अध्यक्ष श्री अजय पीरामल, प्राॅव्हिस्ट डॉ. सजीव विद्याथी तसेच बोर्डाचे सदस्य समारंभात उपस्थित होते. पदवीधर विद्यार्थ्यांना संबोधित करताना डॉ. श्रीधर वेम्बू म्हणाले, अनंत नॅशनल युनिव्हर्सिटीत येणे माझ्यासाठी अत्यंत आनंददायी ठरले. अनंतच्या विद्यार्थ्यांची सर्जनशीलता आणि उद्देशपूर्ण डिझाइन साहून मी प्रभावित झालो. मी येथे असे उल्लेखनीय कार्य पाहिले, जे आपल्या देशाला आज अत्यंत आवश्यक आहे. आपण अनेकदा भूतकाळातील उपलब्धता गौरव करतो, पण वर्तमानात आपण काय निर्माण करतोय याकडे कमी लक्ष देतो. आपण आपल्या आयुष्याच्या मर्यादित पलीकडे विचार करून भविष्यासाठी निर्माण करायला हवे आणि अनंत आपल्या विद्यार्थ्यांना नेमके हेच शिकवत आहे. चांगला डिझाइन मन आणि आत्मा दोन्ही उन्नत करतो, आणि ही भावना मी या कॅम्पसमध्ये सर्वत्र अनुभवली. स्वप्ने पाहत राह, तरुण राहा, प्रसंगित राहा. जेव्हा आपण अहं विसरून छाप पाडण्याचा प्रयत्न करत नाही, तेव्हा आपणच सर्वाधिक प्रभाव पाडतो. समस्येवर लक्ष केंद्रित करा असाधारण काम आपोआप घडते.

कार्यक्रमादरम्यान अनंत नॅशनल युनिव्हर्सिटीचे अध्यक्ष श्री अजय पीरामल म्हणाले, डिझाइन आपल्याला उद्योगाचे पुनर्रचना, समुदायांचे पुनर्निर्माण आणि पर्यावरणाचे पुनरुज्जीवन करण्याची साधने देते. हे मेक इन इंडिया या आकांक्षेतून डिझाइन फॉर इंडिया या तत्त्वज्ञानाकडे जाण्याचा प्रवास आहे जो सर्जनशीलता, शिल्पकला आणि संवेदनशीलतेवर आधारित आहे. समारंभात विविध अभ्यासक्रमांतील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक उत्कृष्टता, उत्कृष्ट शैक्षणिक कामगिरी, सर्वोत्तम नवप्रवर्तन, सर्वोत्तम ग्रॅज्युएशन प्रोजेक्ट, सर्वोत्तम थीसिस, सर्वोत्तम लाइव्ह-एक्शन प्रोजेक्ट आणि सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी या पुरस्कारांनी सन्मानित करण्यात आले. पदवीदान समारंभासाठी विद्यापीठ कॅम्पसला एका सजीव प्रदर्शनीत रूपांतरित करण्यात आले होते, जिथे गॅलरी, ऑडिटोरियम आणि स्टुडिओमध्ये विद्यार्थी प्रकल्प प्रदर्शित करण्यात आलेल्यांच्या नवप्रवर्तन आणि समर्पणाच्या प्रवासाचा उत्सव म्हणून.

आयसीआयसीआय प्रुडेंशियल लाइफ H1-FY2026

मध्ये ९९.३३% क्लेम सेटलमेंट रेशोसह आघाडीवर मुंबई, ९ डिसेंबर : आयसीआयसीआय प्रुडेंशियल लाइफ इन्शुरन्सने H1-FY2026 मध्ये उद्योगातील सर्वाधिक असा ९९.३३% क्लेम सेटलमेंट रेशो नोंदवला आहे, जो देशातील प्रमुख जीवन विमा कंपन्यांमध्ये सर्वाधिक मानला जातो. महत्वाचे म्हणजे, नॉन-इन्व्हेस्टिगेटेड क्लेमसाठी कंपनीचा सरासरी क्लेम सेटलमेंट र्टन अराउंड वेळ केवळ १.१ दिवस होता. या कालावधीत कंपनीने सेटल केलेल्या मृत्यू दाव्यांची एकूण रक्कम ८९३.३८ कोटी इतकी होती. आयसीआयसीआय प्रुडेंशियल लाइफ इन्शुरन्सचे चीफ ऑपरेशन्स ऑफिसर अमिश बॅकर म्हणाले, आमची क्लेम सेटलमेंट प्रक्रिया ग्राहकांचा अनुभव अधिक चांगला करण्यासाठी डिझाइन केली आहे आणि प्रत्येक दाव्याची हाताळणी आम्ही अत्यंत संवेदनशीलतेने करते.

H1-FY2026 मध्ये आमचा क्लेम सेटलमेंट रेशो ९९.३३% इतका होता आणि नॉन-इन्व्हेस्टिगेटेड क्लेमसाठी सरासरी र्टन अराउंड वेळ फक्त १.१ दिवस होती. याशिवाय, याच काळात आम्ही ७८९३.३८ कोटींचे मृत्यू दावे सेटल केले, असे त्यांनी सांगितले. आमचा ग्राहक-प्रथम दृष्टिकोन आणि डिजिटलायझेशनवर असलेला ठाम भर आम्हाला जलद क्लेम सेटलमेंट करण्यास सक्षम करतो, ज्यामुळे कुटुंबांना सर्वात कठीण वेळी वेळेवर आर्थिक मदत मिळते. मोबाईल ॲप, व्हॉट्सअॅप, चॅटबॉट आणि वेबसाइटसारख्या डिजिटल जलद क्लेम सेटलमेंट दावेदारांना क्लेम नोंदवणे आणि त्याचा स्टेटस पाहणे अधिक सोपे झाले आहे.

लक्षणीय म्हणजे, आमच्या क्लेम फॉर शुअर या उपक्रमांतर्गत ज्यात सर्व कागदपत्रे सादर केल्यानंतर पात्र दावे एकाच दिवशी सेटल करण्याची हमी दिली जाते H1-FY2026 मध्ये आम्ही १५७.२५ कोटींचे मृत्यू दावे सेटल केले आहेत. तसेच, आमचा मागील तिमाहीतही उद्योगातील सर्वाधिक क्लेम सेटलमेंट रेशो कायम राहिला Q1-FY2026 मध्ये तो ९९.६०% होता.

शब्दकोडे क्रमांक २२९३									
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
११			१२	१३		१४			
		१५		१६		१७		१८	
१९	२०		२१	२२		२३	२४		
	२५				२६				२८
२९			३०		३१		३२		
३३		३४			३५		३६	३७	
	३८				३९			४०	
४१				४२		४३	४४		४८
		४५		४६		४७		४९	५०
५१	५२		५३	५४		५५	५६	५७	५८
५९		६०			६१		६२		
	६३			६४		६५		६६	
६७		६८				६९		७०	

१९	२०		२१	२२		२३	२४		
	२५					२६			२७
२९			३०			३१		३२	
३३		३४				३५		३६	३७
	३८				३९				४०
४१				४२			४३	४४	
		४५		४६		४७		४८	४९
५१	५२		५३	५४		५५		५६	५७
५९			६०			६१			६२
	६३				६४			६५	६६
६७			६८				६९		७०

आडवे शब्द :-	२१) अनुमान, अंदाज	३५) पातक	म्हणजे बोलता न येणे
१) शंकराचे एक नाव	२३) मान्य, आवडलेला	३६) वस्तूची यादी	५१) पुष्कळ, खूप
४) बोलण्याचा स्वभाव असलेला	२४) बाजेची कापडी पट्टी	३८) धाकधक	५४) धारेवर धरून केलेली परीक्षा
७) संत रामदासांचा जन्मदिवस	२६) रस्ता, पथ	३९) प्रतिनिधी	५७) मुंबईचा घरगाडी
११) पृथ्वी	२७) आजची स्त्री ***	निवडण्याची क्रिया	५९) पाकळी, तुकडी
१२) गोष्टीतील शर्यतीत धावणारे दोन प्राणी	नसून सबला आहे	४०) प्रामाणिक, सोप्याळ	६०) दात
१४) उत्तराधिकारी	२९) ठाणवई, तेलवातीचे चंच साधन	४१) द्रव्य, पैसा	६१) साखळी असलेला दिवा
१५) खून, वध	३०) प्रयत्न	४२) जमिनीवरील कर, समाळा	६३) राणा प्रतापच्या घोड्याचे नाव
१६) मुलगा (हिंदी)	३१) गुप्त मार्ग	४३) पद्धत	६४) उद्योगधंद्या नसलेला
१९) थंड, गार	३३) अंतःकरण	४६) लक्ष, चित्त	६५) अंतरिक्ष
	३४) जोराने रडणे, आक्रोश करणे	४८) गाय	
		४९) बोलणे, *** खुंणे	

अंजनसिंगीतील दलित वस्ती रस्ता कामात भ्रष्टाचाराचा?

सरपंच-सचिव-ठेकेदार संगनमताने निधीचा अपहाराचा आरोप | चौकशीची जोरदार मागणी

महासागर | प्रतिनिधी

धामणगाव रेल्वे, (दि.9)

अंजनसिंगी येथील वार्ड क्रमांक 4 मधील दलित वस्तीतील रस्त्याच्या कामात मोठ्या प्रमाणावर भ्रष्टाचार झाल्याचा गंभीर आरोप क्रांतिकारी शेतकरी संघटनेचे अमरावती जिल्हाध्यक्ष कपिल पडधान यांनी केला आहे. दलित वस्ती सुधार योजनेअंतर्गत मंजूर सुमारे चार लाख रुपयांच्या निधीचा गैरवापर झाल्याचा दावा त्यांनी केला आहे.

कपिल पडधान यांनी या प्रकरणाचा व्हिडिओ तयार करून सोशल मीडियावर प्रसिद्ध केला

असून, त्यात रस्त्याची वास्तविक स्थिती आणि मंजूर लोकेशनऐवजी इतरत्र काम केल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले आहे. शासन निधीचा अपहार करण्यात

सरपंच, ग्रामसेवक (सचिव) आणि शासकीय ठेकेदार यांचे संगनमत असल्याचा संशय त्यांनी व्यक्त केला आहे.

या कामाचा ठेका घेतलेल्या

दलित वस्तीच्या विकासासाठी आलेला निधी भ्रष्टाचारासाठी वापरणे हा आर्थिकच नव्हे तर सामाजिक अपराध आहे. सरपंच, सचिव व ठेकेदार यांनी मिळून शासन आणि जनतेची फसवणूक केली आहे. या प्रकरणाची तात्काळ उच्चस्तरीय चौकशी होऊन दोषींवर कठोर कारवाई झाली पाहिजे. अन्यथा मी क्रांतिकारी शेतकरी संघटना तीव्र आंदोलन छेडू.

कपिल पडधान, तक्रारकर्ते.

ठेकेदार उमेश शालिकराम झिबड यांनी गावातील तसेच तालुक्यातील अनेक कामे निकट दर्जाची केल्याच्या तक्रारी स्थानिकांनी केल्या आहेत. संबंधित ठेकेदाराला लायसन्स मिळाल्यापासून आजपर्यंत केलेल्या सर्व विकासकामांची सखोल चौकशी व थर्ड पार्टी

ऑडिट करण्यात यावे, अशी मागणी पडधान यांनी केली आहे. दरम्यान, हा मुद्दा अधिक गंभीर बनवणारी बाब म्हणजे, आवाज दाबण्यासाठी ठेकेदार पक्षाकडून पाच हजार रुपयांची लाच देण्याचा प्रयत्न झाला, असा आरोपही पडधान यांनी व्हिडिओद्वारे केला आहे.

ऑइलमिश्रीत डांबरामुळे ग्रामीण रस्त्यांची लागली वाट

नागरिकांचा संताप; बांधकाम विभागाने तत्काळ दखल घ्यावी

महासागर | प्रतिनिधी

वरुड, (दि.9) - ग्रामीण भागातील रस्ते बांधकामामध्ये ठेकेदारांकडून निकट दर्जाचे, ऑइलमिश्रीत डांबर वापरले जात असल्याचे धक्कादायक वास्तव समोर आले आहे. जामगाव परिसरातील अनेक रस्ते केवळ काही महिन्यांतच उखडून खड्भुय झाले असून, शासनाच्या कोटयवधी रुपयांच्या निधीवर सुरू असलेली ही बेफिकरी थेट ग्रामीणांच्या सुरक्षिततेला धोका निर्माण करणारी ठरत आहे.

मागील दोन-चार महिन्यांपूर्वीच पूर्ण झालेले रस्ते आज अत्यंत दयनीय अवस्थेत आहेत. पावसाळ्यात या रस्त्यांवर पाण्याचे डोह तयार होतात आणि नागरिकांना जीव मुदीत धरून प्रवास करावा लागतो. दोनचाकी वाहनधारक, शालेय विद्यार्थी आणि महिलांना दररोज मोठ्या धोक्याला सामोरे जावे लागत आहे. ठेकेदारांकडून डांबरत आइलचे मिश्रण करून खच वाचवण्याचा प्रयत्न झाल्याचे ग्रामस्थांचे आरोप आहेत. परिणामी रस्ते फक्त नावापुरते उरले. विकासाच्या नावाखाली होत असलेल्या या फसवणुकीबद्दल नागरिकांमध्ये संतापाचे वातावरण असून, अधिवेशनाच्या पार्श्वभूमीवर संबंधित विभागाने तात्काळ दखल घेऊन जबाबदार अधिकारी व ठेकेदारांवर कठोर

कारवाई करावी, अशी मागणी होत आहे. दर्जेदार सामग्री वापरली असती, तर हे रस्ते किमान 5 ते 7 वर्षे टिकू शकले असते. मात्र भ्रष्टाचाराच्या विळख्यातील या कामामुळे काही महिन्यांतच रस्ते खड्भुयांत परिवर्तित झाले आहेत. दोषी ठेकेदार व अधिकार्यांची सखोल चौकशी करून रस्त्यांची तातडीने दुरुस्ती करण्यात यावी, तसेच भविष्यात अशा निकट कामांना आळा बसावा यासाठी कठोर उपाययोजना कराव्यात, अशी ग्रामस्थांची मागणी आहे. ग्रामीण भागातील सामान्य जनता रोज या रस्त्यांवरून प्रवास करते. त्यांच्या सुरक्षितेशी खेळ करून सार्वजनिक निधी वाया घालवणाऱ्या या भ्रष्ट व्यवस्थेला आता आळा घालणे अत्यावश्यक असल्याची भावना नागरिक व्यक्त करत आहेत.

मातंग समाजाच्या मागण्यांसाठी

निघालेल्या पदयात्रेचे चांदूर रेल्वेत स्वागत

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि. 9)

मातंग समाजाच्या स्वतंत्र आरक्षणासह अनुसूचित जातींचे उपवर्गीकरण लागू करण्याच्या मागणीसाठी लढुगी शक्ती सेनेचे संस्थापक अध्यक्ष विष्णू कसबे यांच्या नेतृत्वात काढलेल्या मुंबई-झुनापूर पदयात्रेचे चांदूर रेल्वे येथे उत्स्फूर्त स्वागत करण्यात आले. शनिवारी (ता. 4) पदयात्रा शहरात दाखल होताच एस.आर. इंगळे, पंकज जाधव, उमेश भुजडणे, अनिल वानखेडे यांसह स्थानिक महिलांनी व युवकांनी जोरदार स्वागत केले. समाजबांधवांच्या मोठ्या उपस्थितीमुळे यात्रेला उत्साहपूर्ण प्रतिसाद मिळाला.

विष्णू कसबे यांनी सांगितले की, मातंग समाज अनेक वर्षांपासून सामाजिक, शैक्षणिक

आणि आर्थिक पातळीवर दुर्लक्षित आहे. आमचे हक्क मिळवण्यासाठी स्वतंत्र आरक्षण हा एकमेव मार्ग आहे, असे त्यांनी स्पष्ट केले. सर्वोच्च न्यायालयाने 1 ऑगस्ट 2024 रोजी अनुसूचित जाती उपवर्गीकरणासाठी राज्यांना अधिकार दिले असतानाही अंमलबजावणी न झाल्याने समाजात नाराजी पसरली आहे. या यात्रेतून शासनाचे लक्ष वेधत 12 डिसेंबर रोजी नागपूर हिवाळी अधिवेशनावर मोर्चा धडकवण्याचा निर्धार करण्यात आला आहे. अत्याचारांवर आळा, प्रलंबित आयोगाच्या शिफारशींची अंमलबजावणी, अण्णभाऊ साठे यांना भारतरत्न, घरकूल व भूमिहीनांसाठी निधी वाढविणे यांसह अनेक प्रमुख मागण्या अधिवेशनात मांडल्या जाणार आहेत.

जिल्हा परिषद शाळांतील शिक्षकांच्या रिक्त पदांचा प्रश्न कायम

आदिवासी विद्यार्थ्यांचे मोठे शैक्षणिक नुकसान

महासागर प्रतिनिधी

चुणी, (दि.9)

ग्रामीण व आदिवासी भागातील जिल्हा परिषद शाळांमध्ये शिक्षकांच्या रिक्त पदांचा प्रश्न दिवसेंदिवस गंभीर होत असून, अनेक वर्गापासून प्रलंबित असलेली शिक्षक भरती अद्याप पूर्ण झाली नाही. यामुळे शाळांमधील आवस्थापनाचा दर्जा खालावत असून याचा थेट परिणाम विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तापूर्ण

शिक्षणावर होत आहे. दुर्गम डोंगराळ व आदिवासीबहुल परिसरातील परिस्थिती विशेषतः चिंताजनक आहे. अनेक शाळांमध्ये आवश्यक त्या संख्येने शिक्षक उपलब्ध नाहीत. काही शाळांमध्ये एका शिक्षकावर दोन ते तीन वर्गांचा भार येत असून, वैयक्तिक लक्ष देणे अशक्य झाले आहे. परिणामी विद्यार्थ्यांची वाचन, लेखन व गणितातील पायाभूत कौशल्ये घसरत आहेत.

आदिवासी विद्यार्थ्यांचे भविष्य अंधारात

आर्थिक, सामाजिक आणि भौगोलिक अडचणींचा सामना करणाऱ्या आदिवासी विद्यार्थ्यांना या परिस्थितीचा सर्वाधिक फटका बसत आहे. विज्ञान प्रयोगशाळा, ग्रंथालय, डिजिटल शिक्षण साहित्य यांसारख्या मूलभूत सुविधा अनेक शाळांमध्ये उपलब्ध नाहीत. काही शाळांत विद्यार्थ्यांची संख्या अपुरी असल्याने वर्गाचे बंद ठेवण्याची वेळ येत आहे. याप्रकारामुळे पालकांमध्ये संताप व्यक्त होत असून, शासन केवळ घोषणा करते; प्रत्यक्षात ग्रामीण विद्यार्थ्यांची दखल घेत नाही, अशी भावना व्यक्त होत आहे.

रिक्त पदांवर तातडीने भरतीची मागणी

स्थानिक पातळीवर तात्पुरत्या नियुक्ती कराव्यात व रिक्त पदांची तातडीने पूर्तता करावी, अशी जोरदार मागणी होत आहे. शिक्षण विभाग व जिल्हा परिषद प्रशासनाकडून पाहण्या होत असल्याचे सांगितले जात असले, तरी त्या केवळ कागदावरच मर्यादित असल्याचा आरोप ग्रामस्थांनी केला आहे. जाणकारांचे मत आहे की, ग्रामीण भागातील शिक्षण हा केवळ शासकीय विषय नसून समाजाच्या भवितव्याचा प्रश्न आहे.

शासनाने तातडीने निर्णय घेण्याची गरज

जर वेळेचे योग्य पावले उचलली नाहीत तर याचा दीर्घकालीन परिणाम संपूर्ण पिढीवर होऊ शकतो, अशी भीती व्यक्त होत आहे. जिल्हा परिषद शिक्षण विभागाने रिक्त पदांची अचूक माहिती जाहीर करून पारदर्शक पद्धतीने भरती प्रक्रिया राबवावी, अशी सर्व स्तरांतून मागणी होत आहे. ग्रामीण व आदिवासी भागाला शैक्षणिक न्याय देणे ही आजची तातडीची गरज आहे. शासनाने आता तरी गांभीर्याने दखल घेऊन हा प्रश्न कायमस्वरूपी मार्गी लावावा, अशी मागणी समाजातील विविध घटकांकडून केली जात आहे.

हिवाळी अधिवेशनावर 12 डिसेंबरला धडकणार पेन्शन जनक्रांती महामोर्चा राज्यभरातून लाखो कर्मचारी नागपूरला एकवटणार

महासागर | प्रतिनिधी

मोर्शी, (दि.9)

राज्य जुनी पेन्शन संघटनेतर्फे येत्या 12 डिसेंबर रोजी नागपूर येथे हिवाळी अधिवेशनावर 'पेन्शन जनक्रांती महामोर्चा' काढण्यात येणार आहे. राज्यभरातील विविध विभागांतील लाखो अधिकारी व कर्मचारी जुनी पेन्शन योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी या मोर्चात सहभागी होणार आहेत.

संघटनेची प्रमुख मागणी अशी की, 1 नोव्हेंबर 2005 नंतर सेवेत रुजू झालेल्या सर्व कर्मचाऱ्यांना 'महाराष्ट्र नागरी सेवा निवृत्त वेतन अधिनियम 1982' आणि 'निवृत्त वेतनाचे अंशदान 1984' अंतर्गत असलेली जुनी पेन्शन योजना भविष्य निर्वाह निधीसह लागू करण्यात यावी. या मागणीसाठी मागील काही वर्षांत संघटनेने अनेक मोर्चे, आंदोलने आणि उपक्रम राबवले आहेत. या सातत्यपूर्ण लढ्याचे फलित

म्हणून मयत कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना फॅमिली पेन्शन लागू करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. तथापि, शासनाने लागू केलेली NPS, UPS किंवा नवी RNPS योजना संघटनेने स्पष्ट शब्दांत नाकारली आहे. सर्वाना सरसकट जुनी पेन्शन लागू न झाल्यास आंदोलन सुरूच राहणार, असा निर्धार राज्यातील पदाधिकाऱ्यांनी व्यक्त केला आहे. संघटनेचे आव्हान जाहीर झाल्यावर लाखो कर्मचारी एकवटतात, हा आजवरचा इतिहास असल्याचेही

संघटनेची प्रमुख आंदोलने

मुंडन आंदोलन, अर्धनग्न आंदोलन, 'जबाब दो' आंदोलन, जलसमर्पण आंदोलन, विभागीय संमेलन, पायदळ पेन्शन वारी, आमरण उपोषण, महाअधिवेशन, कर्मचारी संप, धरणे आंदोलन अशा शेकडो आंदोलनांच्या माध्यमातून संघटनेने राज्यभरात जोरदार लढा उभारला आहे.

पदाधिकाऱ्यांनी नमूद केले. संघटनेतर्फे राज्य शासनाला विनंती करण्यात आली आहे की, राज्यातील सर्व अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना तात्काळ जुनी पेन्शन योजना लागू करावी. तसेच, सर्व विभागातील कर्मचारी आणि अधिकारी यांनी 12 डिसेंबर रोजी नागपूर येथील 'पेन्शन जनक्रांती महामोर्चा'त मोठ्या संख्येने सहभागी व्हावे, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

वरुडमध्ये 53 वी तालुकास्तरीय विज्ञान प्रदर्शनी

महासागर | प्रतिनिधी

वरुड, (दि.9)

शिक्षण विभाग पंचायत समिती वरुड, तालुका गणित व विज्ञान मंडळ आणि तालुका मुख्याध्यापक संघ यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 53 वी तालुकास्तरीय विज्ञान प्रदर्शनीचे 10 व 11 डिसेंबर 2025 रोजी उद्‌ माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय येथे उद्घाटन झाले.

प्रदर्शनीचे उद्घाटन शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) प्रिया देशमुख यांच्या हस्ते होत असून कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान गटविकास अधिकारी खुशल पिछारे भूषवत आहेत. प्रमुख पाहुणे म्हणून नगरपरिषद मुख्याधिकारी गजानन भोयर, पोलीस निरीक्षक अर्जुन ठोंसेरे, गटशिक्षणाधिकारी विनोद गाढे, उर्दू एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष जांबीर खान, तसेच शिक्षण विभागातील अधिकारी उपस्थित आहेत.

या विज्ञान प्रदर्शनीत तालुक्यातील 6 ते 8 आणि 9 ते 12 या गटांतील विद्यार्थी विविध विज्ञान मॉडेल्स

आणि प्रयोग सादर करीत आहेत. अधिकाधिक शाळांचा सहभाग व्हावा यासाठी सुयोग्य नियोजन व सुसज्ज मॉडेली करण्यात आली आहे. बक्षीस वितरण समारंभ 11 डिसेंबर रोजी दुपारी 2 वाजता आयोजित असून तहसीलदार रामदास शेळके आणि इतर मान्यवरांच्या उपस्थितीत पार पडणार आहे. तालुक्यातील विद्यार्थी, शिक्षक आणि नागरिकांनी या विज्ञान प्रदर्शनीचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन आयोजक संस्थांनी केले आहे.

श्रीमती रामप्यारीबाई चांडक

विद्यालयात महापरिनिर्वाण दिन साजरा

महासागर | प्रतिनिधी

मोर्शी, (दि. 9)

श्रीमती रामप्यारीबाई चांडक विद्यालयात भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या महापरिनिर्वाण दिनानिमित्त कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. शाळेचे मुख्याध्यापक एस. व्ही. खोडे यांनी प्रतिमापूजन करून कार्यक्रमाची सुरुवात केली. शिक्षक, शिक्षिका व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी अभिवादन अर्पण केले.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन वर्ग 7 ची विद्यार्थिनी अंतरा उमेश अकतें हिने केले. अध्यक्ष म्हणून वर्ग 10 ची विद्यार्थिनी मधुरा

देवघरे व प्रमुख पाहुण्या म्हणून एकता तिखे उपस्थित होत्या. वर्ग 5 ची पलक लांडगे हिने सादर केलेले भीमगीत सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले, तर कलाशिक्षक मसमाल यांनीही गीताद्वारे अभिवादन केले. काही विद्यार्थ्यांनी बाबासाहेबांच्या कार्यावरील मनोगते व्यक्त केली. पर्यवेक्षक व्ही. एच. चिमोटे यांनी बाबासाहेबांच्या कार्याचा उजाळा देत प्रेरणादायी विचार मांडले. विज्ञान शिक्षक पंकज बाणाईत यांनी विद्यार्थी बचत बँक आणि बाल संसद स्थापनेची घोषणा केली. कार्यक्रमाचा समारोप आधार प्रदर्शनाने झाला.

अटल दौड : 25 डिसेंबरला अमरावतीत राज्यस्तरीय हाफ मॅरेथॉन

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि. 9)

भारताचे माजी पंतप्रधान व भारतरत्न अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या जयंतीनिमित्त अमरावती शहरात 25 डिसेंबर 2025 रोजी राज्यस्तरीय अटल दौड- हाफ मॅरेथॉन आयोजित करण्यात आली आहे. गुरुकुल बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था आणि अमरावती जिल्हा अॅथलेटिक्स संघटना यांच्या संयुक्त विद्यमाने ही स्पर्धा पार पडणार आहे. गेल्या चार वर्षांपासून घेतली जाणारी ही मॅरेथॉन राज्यभरातील धावपटूसाठी मोठे आकर्षण बनली असून या वर्षाही हजारो स्पर्धक अमरावतीत दाखल

होण्याची अपेक्षा आहे.

या स्पर्धेसाठी 3 ते 21 किलोमीटर विविध अंतराच्या रेस ठेवण्यात आल्या आहेत. 14 वर्षाखालील, 16 वर्षाखालील, 20 वर्षाखालील गटांसाठी अनुक्रमे 3, 5 आणि 8 किमीची रेस होणार आहे.

तर 40 वर्षावरील धावपटूसाठी 5 किमीची स्पर्धा आयोजित करण्यात आली आहे. खुल्या गटासाठी 'रन फॉर अमरावती' अंतर्गत 3 किमी तसेच 10 आणि 21 किमी स्पर्धा ठेवण्यात आल्या आहेत. स्पर्धेच्या नियोजनासाठी विशेष मुख्य कार्यालय बडनेरा रोडवरील मंत्री

मोटर्ससमोर उभारण्यात आले आहे. या कार्यालयाचे उद्घाटन 6 डिसेंबर रोजी राज्यसभा खासदार डॉ. अनिल बोंडे, माजी आमदार प्रवीण पोटे, शिवराय कुलकर्णी आणि अन्य मान्यवरांच्या उपस्थितीत करण्यात आले. विजेत्यांसाठी बक्षीस, मोपेड्सह तब्बल 7 लाख रुपयांपर्यंतची बक्षीसे जाहीर करण्यात आली आहेत. स्पर्धेची ऑनलाईन नोंदणी आजपासून (7 डिसेंबर) सुरू झाली असून ती 21 डिसेंबरपर्यंत खुली राहील. स्वायसेवक समन्वय, स्पर्धकांशी स्वयंद आणि सर्व नियोजन संबंधित कामकाज मुख्य कार्यालयातून केले जाणार आहे.

RNINO-46975/1985

Dainik Mahasagar
Amravati

Printed, published and owned by Shrikrishna Tansukhdas Chandak; printed at Arunodaya Press, Cotton Market, Nagpur-440018 and published at Dainik Mahasagar Office, Hotel Tourist Beside Railway Station square, Amravati. Amravati head office, address: Dainik Mahasagar, Hotel Tourist beside Railway Station square, Amravati, phone no. 9518934504. Group Editor-in-Chief and Managing Director- Shrikrishna Tansukhdas Chandak, Group Editor - Sandeep Ramrao Kale, Managing Editor - Pariksha Shrikrishna Chandak.

आर.एन.आय. नोंदणी क्रमांक
४६९७५/१९८५

महासागर
अमरावती

मालक, मुद्रक, प्रकाशक : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक यांनी अरुणोदय प्रेस, कांटेन मार्केट, नागपूर, ४४००१८, येथे छापून, दैनिक महासागर कार्यालय, हॉटेल टुरिस्टच्या बाजूला, रेल्वे स्टेशन चौक, अमरावती, येथे प्रकाशित केले. मुख्य संपादक व मॅनेजिंग डायरेक्टर : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक, समूह संपादक : सदीप रामराव काले, प्रबंध संपादक : पंकज श्रीकृष्ण चांडक

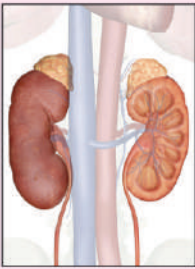

आजारांचा किडनीवर प्रभाव?

किडनी शरीरातील नको असलेले पदार्थ बाहेर टाकून रक्त शुद्धीकरणाचे काम करत असते. त्याचे आपले आरोग्य सुरक्षित राहते, म्हणूनच किडनी निरोगी राहणे फार महत्वाचे आहे. बऱ्याच वेळा काही आजारांचे परिणाम थेट दिसून येत नाहीत, पण त्वचेची अॅलर्जी, डोळ्यांचा रंग यांसारख्या लक्षणांवरून आपण आजारी आहोत किंवा कोणत्या आजाराला सामोरे जात आहोत हे ओळखता येते.

किडनीची कार्यक्षमता कमी होणे

वयानुसार शरीरातील सर्व भागांचे कार्य मंदावते; पण सध्याच्या धावपळीच्या जीवनात आरोग्याकडे लक्ष देण्यास फारसा वेळ मिळत नाही. अवेळी खाणे, योग्य प्रमाणात पाणी न पिणे, धूम्रपान या सगळ्यांचा परिणाम होऊन माणसाचा जीवनकाळ कमी होत चालला आहे. जड किंवा न पचणारे पदार्थ जास्त प्रमाणात खाल्ल्याने ते पचण्यास कठीण जातात. यामुळे किडनीला कमी वेळात जास्त काम करावे लागते आणि किडनी कमकुवत होण्याची शक्यता असते.

लक्षणे

शरीरावर दिसणाऱ्या काही लक्षणांवरून किडनीचा आजार ओळखता येऊ शकतो. साधारणतः थकवा येणे, चेहऱ्यावर किंवा पायांवर सूज येणे, भूक न लागणे आणि रात्री वारंवार लघवी होणे अशी लक्षणे दिसून येतात. किडनीच्या आजारावर वेळीस उपचार न केल्यास आजार पुढे वाढून उच्च रक्तदाब आणि मधुमेह यांसारखे आजार उद्भवू शकतात. त्यामुळे योग्यवेळी लक्षणे ओळखणे महत्वाचे आहे.

किडनी अॅलर्जी त्वचेची अॅलर्जी किडनी योग्य प्रकारे शरीरातील रक्त डिटॉक्स करू शकत नाही, तेव्हा शारीरिक आरोग्याला हानी पोहोचवतील असे पदार्थ बाहेर टाकले जात नाहीत. त्यामुळे हे पदार्थ रक्तात मिसळले जातात आणि चेहऱ्यावर डाग येणे, पुरळ येणे अशा समस्यांना सामोरे जावे लागते. शिवाय त्वचेच्या रंगामध्येही फरक जाणवतो. त्वचा आणि डोळे पिवळसर होतात. हे कावीळ होण्याचे लक्षण आहे. याव्यतिरिक्त निमिया या आजारामुळेदेखील त्वचा पिवळी पडू लागते. शिवाय 'स्किन अॅलर्जी'मुळे त्वचेवर खाज येते आणि लाल चट्टे किंवा जखमही होते.

किडनी निरोगी राहण्यासाठी उपाय

- * पाठीच्या दुखण्याचे तीन प्रकार आहेत. पाठीच्या वरच्या भागाचं दुखणं, खालच्या भागाचं दुखणं आणि मधल्या भागाचं दुखणं.
- * धूम्रपान करणाऱ्यांना पाठीच्या दुखण्याचा त्रास होऊ शकतो. धूम्रपान करणाऱ्यांच्या पाठीची चकती कमकुवत होते. अनेकांच्या हे लक्षातही येत नाही. वाढत्या

सावध व्हा

डॉ. मोहन सहस्रबुद्धे

संबंधित समस्यांमुळे पाठीचं दुखणं उद्भवू शकतं. यासोबतच पाठीच्या दुखण्याला इतर काही गोष्टी कारणीभूत ठरू शकतात. पाठीच्या दुखण्याची कारणे जाणून घेतली तर तुम्हाला नक्कीच धक्का बसेल. या कारणांबद्दल आपण अनभिज्ञ असतो. पाठीच्या दुखण्याच्या कारणांविषयी जाणून

हिवाळ्यात तापमानाचा पारा खालावल्याने रक्तवाहिन्या आकुंचन पावतात. त्यामुळे मूत्रपिंडावरही त्याचा दाब वाढतो. शरीरातील अतिरिक्त द्रव आणि हानिकारक रसायने काढून टाकण्यासाठी मूत्रपिंडाला अधिक रक्त प्रवाहाची आवश्यकता असते; परंतु रक्तवाहिन्या आकुंचन पावल्यामुळे आवश्यक त्या प्रमाणात रक्त मिळत नाही आणि मूत्रपिंडावर अतिरिक्त दबाव वाढतो. थंडीत तहान कमी झाल्याने बरेचजण पाणी कमी पितात. त्यामुळे शरीरात पाण्याची कमतरता निर्माण होते. पाण्याच्या कमतरतेमुळे रक्त घट्ट व्हायला लागे.

लघवीतील खनिजे आणि क्षारांची पातळी वाढते, तेव्हा हे स्फटिक एकत्र होऊन दगडांचे रूप घेतात. कॅल्शियम, ऑक्सलेट आणि युरिक अॅसिडपासून तयार झालेले हे खडे मूत्रमार्गात अडथळा आणतात. त्यामुळे वेळीच उपचार न

हिवाळ्यात किडनी स्टोनचे प्रमाण अधिक

केल्यास तीव्र वेदना, संसर्ग किंवा मूत्रपिंडाचे नुकसान होते.

मूतखंडा होण्याचे कारणे

पाणी कमी पिणे, आहारातील मीठाचे वाढलेले प्रमाण, आहारातील प्रथिनांचे वाढते प्रमाण, चहा, कॉफी किंवा सॉफ्ट ड्रिंक्सचे मोठ्या प्रमाणातील सेवन आणि बैठी जीवनशैली हे मूतखंडासारख्या

समस्येस कारणीभूत ठरतात. जास्त वेळ बसून राहणे आणि शारीरिक हालचालींचा अभाव हिवाळ्यातील निर्जलीकरणामुळेदेखील मूत्र अधिक आम्लयुक्त होते.

मूतखंडाची लक्षणे?

पाठीत किंवा ओटीपोटात तीव्र वेदना होणे, लघवी करताना जळजळ, लघवीवाटे रक्त येणे, मळमळणे किंवा वारंवार लघवी करण्याची इच्छा होणे.

व्याधी विचार

डॉ. कुंदन गायकवाड

उपचार

हा त्यांच्या मूतखंडाच्या स्थानानुसार ठरविला जातो. लहान खडे बहुतेकदा जास्त द्रव पदार्थांचे सेवन आणि वेदना कमी करून नैसर्गिकरित्या निघून जातात.

का मापुरता स्मार्टफोन वापरणं याची व्याख्या दिवसेंदिवस बदलत चालली आहे. चॅटिंग करणं, व्हॉट्सअॅपचे

मेसेज पाहणं, तासन्तास फोनवरच बातम्या पाहणं, चित्रपट पाहणं, यू ट्यूबवर व्हिडिओ अपलोड- डाऊनलोड करणं, इंटरनेटवर सर्व्च करणं अशा अनेक कारणांमुळे बहुतांश लोक आयुष्यातला बराचसा वेळ स्मार्टफोनवरच घालवत आहेत. याचे अनेक शारीरिक, मानसिक दुष्परिणाम असून बहुतेक सर्व व्यसनांप्रमाणे त्या व्यक्तीला आपण व्यसनी झालो नाही असंच वाटतं. एकाच ठिकाणी बसून आणि ठरावीक कोनात मान ठेवून सतत मेसेज टाईप केल्यामुळे किंवा वाचल्यामुळे मानचे आजार जडतात. मणक्याचे व पाठीच्या कण्याचे आजार होतात. सांधे आखडणं, हाता-बायांच्या बोटांना मुंया येणं, डोकं बधीर होणं, डोळ्यांवर झपाड आल्यासारखं वाटणं, डोकं जड होणं आणि दुखू लागणं, दृष्टी मंदावणं, डोळ्यांमधून पाणी येणं तसंच कानांमध्ये सतत ईअरफोन अडकवून गाणी ऐकणं, व्हिडिओ पाहणं यासारख्या

स्मार्ट फोन आणि स्मार्ट दुखणी

प्रकारांमुळे कमी ऐकू येण्यापासून बहिरपेणा येण्यापर्यंतच्या टप्प्यांपर्यंत पोहोचणं, रात्री अपुरी झोप घेऊन मोबाईलवर गेम खेळणं, चित्रपट पाहणं यामुळे डोळ्यांमध्ये मोतीबिंदू आणि काचबिंदूसारखे आजार होणं अशा अनेक व्याधींना सामोरं जावं लागतं. या सगळ्यांचा परिणाम पचनसंस्थेवर आणि मनावर होतो. दीर्घ काळ मोबाईलवर बोलत राहिल्यानं शरीराची हालचाल होत नाही. त्यामुळे अंगदुखी, सांधेदुखीबरोबरच मधुमेहासारख्या दुर्धर व्याधीही जडत असल्याचं संशोधनांमधून समोर येत आहे. याखेरीज हालचाल कमी झाल्यामुळे स्थूलत्व येतं. उच्च रक्तदाबाचा त्रास सुरू होतो आणि मानसिक दुष्परिणाम याहून भयंकर असतात. काही करावंसं न वाटणं, नैराश्य येणं, निर्णयक्षमता कमी होणं यासारख्या लक्षणांनंतर मेंदूची कार्यक्षमती क्षीण होण्याच्या

सामाजिक

त्रासदायक आजाराला तोंड द्यावं लागतं. स्वतंत्र विचारांची शक्ती कमी होणं, चालताना तोल जाणं असे प्रकारही घडू लागतात. हे व्यसन सोडणं कठीण झाल्यामुळे आजारांच्या खोल गर्तेत जाते. मध्यंतरी आत्महत्येला प्रवृत्त करणाऱ्या ब्ल्यू व्हेलसारख्या गेम्समुळे लहान मुलांपासून तरुणांपर्यंतच्या वयोगटातील लोकांनी जीव गमावल्याच्या घटना घडल्या होत्या. मुलांना गुन्हेगारीला प्रवृत्त करणाऱ्या स्मार्टफोनचा वापर करणाऱ्या टोळ्यांनाही पकडलं गेलं आहे. याखेरीज अश्लील चित्रफिती टाकणं, त्यासाठी धमकावणं आणि ब्लॉक ेलिंग करणं यासारखे प्रकार वाढत आहेत. खासगीपणा चढाट्यावर आणणारं हे साधन हाताळताना अत्यंत सावधपणा बाळगला पाहिजे हे अनेकांच्या लक्षात येत नाही आणि त्यातूनच मानसिक चिंता आणि विवंचनांमधून आत्महत्या आणि

खुनासारखे प्रकार वाढत चालले आहेत. एका संशोधनानुसार, भारतीय लोक अॅप्सवर रोज सरासरी तीन तास घालवतात. सध्या स्मार्टफोनचं आणि गॅजेट्सचं व्यसन सोडवण्यासाठी अनेकजण उपचार घेत आहेत, असं मानसोपचारतज्ज्ञ सांगतात. यात सहसा १६ ते २० वयोगटातील रुग्णांची संख्या सर्वाधिक असते. सतत ऑनलाईन राहण्याची जबरदस्त इच्छा हे या व्यसनाचं

पुरुषांतही प्रेग्मन्सीची लक्षणे!

यामुळे आता वडील प्रेग्मन्सीमध्ये पूर्वीपेक्षा अधिक भावनिक सहभाग घेत आहेत. पुरुष आपल्या जोडीदाराच्या भावनिक आणि शारीरिक बदलांबद्दल अधिक जागरूक झाले आहेत आणि म्हणूनच 'कूवाड सिंड्रोम' किंवा 'सिम्पथेटिक प्रेग्मन्सी' सध्या अधिक प्रमाणात दिसत आहे.

पुरुषांमध्ये दिसू शकणारी सामान्य लक्षणे

- * मळमळणे किंवा उलट्या होणे
- * भूकेत बदल होणे
- * वजन वाढणे
- * पोट फुगल्यासारखे वाटणे
- * मूड स्विंग्स
- * झोपेच्या पॅटर्नमध्ये बदल

* पाठदुखी
* अन्नाची विशेष क्रेव्हिस किंवा चीज येणे
'कूवाड सिंड्रोम' होण्याची कारणे हा सिंड्रोम पालक बनण्याच्या अनुभवामुळे होणाऱ्या मानसिक आणि शारीरिक बदलांमुळे होतो, असं समजलं जातं. पुरुष आपल्या प्रेग्मन्ट जोडीदारासोबत प्रेग्मन्सीमध्ये भावनिकदृष्ट्या अधिक सहभागी होतात, तेव्हा ते अनपेक्षितपणे आपल्या जोडीदाराच्या लक्षणांचा अनुभव घेऊ शकतात. या परिस्थितीत पुरुष खरोखरच प्रेग्मन्ट नसतात, पण ही लक्षणे मानसिक भावना, ताण आणि घरातील वातावरणातील बदलांमुळे होणाऱ्या हार्मोनल प्रतिक्रियांमुळे दिसतात. या प्रकारच्या अनुभवामुळे पुरुषांना जोडीदारासोबत अधिक जवळीक आणि सलगभूती अनुभवता येते आणि दोन्ही पालकांसाठी ही वेळ अधिक अर्थपूर्ण बनते.

आरोग्य चर्चा

डॉ. मेघा दळे

जवळीक आणि सलगभूती अनुभवता येते आणि दोन्ही पालकांसाठी ही वेळ अधिक अर्थपूर्ण बनते.

थंडी आणि सर्दी

सर्वसाधारण सर्दी हा वेगाने पसरणारा विकार आहे. एका रुग्णामुळे दुसऱ्याला याची लागण होऊ शकते. हिवाळ्यात सर्दी आणि फ्लूचं प्रमाण वाढतं. यासोबत तीव्र स्वरूपाची लक्षणंही जाणवतात. थंडीतला बराच काळ लोक घरात असतात. शिकणं, खोकणं यामुळे सर्दीचे विषाणू हवेत पसरतात आणि कुटुंबातल्या अनेकांना एकाच वेळी सर्दी होते. थंड वातावरणात सर्दीचे विषाणू जास्त वेळ तग धरून असतात. विविध पृष्ठभागांवर चिकटलेले विषाणू शरीरात प्रवेश करून सर्दीला कारणीभूत ठरतात. थंडीच्या काळात तळलेले पदार्थ जास्त खातो. पोषक आहाराच्या अभावी शरीराची रोगप्रतिकारक शक्ती कमी होते आणि विषाणूंचा संसर्ग लगेच होतो. सर्दीपासून पूर्णपणे बचाव करणं शक्य नसला तरी काही प्रमाणात तिला आळा घालू शकतो. खाण्याआधी हात धुणं, बाहेरून आल्यानंतर हातपाय स्वच्छ धुणं, फळं, भाज्यांचं सेवन अशा उपायांनी सर्दीला दूर ठेऊ शकतो. शिकताना, खोकताना तोंडावर हात ठेवणं, नियमित व्यायाम करणं यामुळेही सर्दीला प्रतिबंध करता येतो.

ऋतूबदल

चिकटलेले विषाणू शरीरात प्रवेश करून सर्दीला कारणीभूत ठरतात.

थंडीच्या काळात तळलेले पदार्थ

जास्त खातो. पोषक आहाराच्या अभावी

शरीराची रोगप्रतिकारक शक्ती कमी होते

आणि विषाणूंचा संसर्ग लगेच होतो. सर्दीपासून

पूर्णपणे बचाव करणं शक्य नसला तरी

काही प्रमाणात तिला आळा घालू शकतो.

खाण्याआधी हात धुणं, बाहेरून आल्यानंतर

हातपाय स्वच्छ धुणं, फळं, भाज्यांचं सेवन

अशा उपायांनी सर्दीला दूर ठेऊ शकतो.

शिकताना, खोकताना तोंडावर हात ठेवणं,

नियमित व्यायाम करणं यामुळेही सर्दीला

प्रतिबंध करता येतो.

मानवाला प्रथमच 'बर्ड फ्लू'ची लागण

मा नवी जीवनावर एक गंभीर संकट ओढवण्याची शक्यता आहे. पहिल्यांदाच मानवाला प्राण्यांमध्ये आढळणाऱ्या 'बर्ड फ्लू' विषाणूची लागण झाली आहे. या दुर्मिळ एच ५ एन ५ 'एव्हीयन इन्फ्लूएंझा'मुळे एका वृद्ध व्यक्तीची प्रकृती गंभीर असल्याची माहिती समोर आली आहे.

'ग्रे हार्बर काउंटी'मध्ये राहणाऱ्या या व्यक्तीला सुरुवातीला ताप, चिडचिडेपणा आणि श्वास घेण्यास त्रास होत होता. या व्यक्तीची चाचणी केल्यानंतर त्याला पक्ष्यांमध्ये आढळणाऱ्या एच ५ एन ५ बर्ड फ्लूचा संसर्ग झाल्याचे समोर आले आहे. सध्या त्याची प्रकृती चिंताजनक असल्याने त्याच्यावर रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. 'बर्ड फ्लू' हा आजार प्रामुख्यांमध्ये आढळतो; मात्र आता या आजाराची विषाणूने मानवाच्या शरीरात प्रवेश केला आहे. या व्यक्तीला

या गंभीर आजाराची लागण कशी झाली, याचा शोध घेतला असता असे आढळले, की या व्यक्तीच्या अंगणात कोंबड्या आणि इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

व्याधी विचार

डॉ. अरुण गव्हाणे

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकतात. त्यामुळे हे पाळीव प्राणी किंवा जंगली पक्ष्यांच्या संपर्कात आल्यामुळे या व्यक्तीला हा गंभीर आजार झाला आहे.

इतर पाळीव पक्षी आहेत. यातील दोन पक्ष्यांचा अलिकडेच मृत्यू झाला होता. तसेच ही व्यक्ती अशी ठिकाणी वास्तव्यास आहे, की या ठिकाणी सहजपणे जंगली पक्षी पोहोचू शकता

महामार्गावरील उड्डाणपूल निर्मितीसाठी आणखी किती निष्पापांचे बळी घेणार?

■ **रघुवीरसिंह चौहान, यवतमाळ, दि. ९ :** यवतमाळमधून गेलेल्या, नागपूर, बुटीबोरी-तुळजापूर या राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ३६१ वर, यवतमाळच्या वनवासी मारुती मंदिराजवळ, भव्य स्वरूपातील उड्डाणपूल निर्मितीसाठी, मूळचा सिमेंटमार्ग खोदून नष्ट केला आहे. त्यामुळे या महामार्गावर वाहतुकीत प्रचंड कोंडी होत आहे.

मागील काही महिन्यात या ठिकाणी झालेल्या अपघातात १२ निष्पाप लोकांचे बळी गेले आहेत. आणि दिवसाकाठी किरकोळ अपघातांमध्ये तर डझनावर लोकं दररोजच जखमी होतात. या ठिकाणी सरकार आणखी किती निष्पाप लोकांचे बळी घेणार? असा प्रश्न उपस्थित होत आहे.

बुटीबोरी-तुळजापूर हा राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ३६१ यवतमाळ मधून गेला आहे. विदर्भ-मराठवाडा वेस्ट महाराष्ट्र असा जोडलेला हा राष्ट्रीय महामार्ग आहे. यवतमाळ शहराच्या दक्षिण टोकाला असलेल्या वनवासी मारुती मंदिराजवळून हा महामार्ग पुढे गेला आहे. काही वर्षांपूर्वीच हा राष्ट्रीय महामार्ग सिमेंट कॉक्रीटचे बांधल्या गेला.

अत्यंत सुस्थितीत असलेला हा सिमेंट कॉक्रीटचा महामार्ग, यवतमाळच्या वनवासी मंदिरासमोरून खोदून नष्ट केला आहे. या मंदिरापासून समोर भव्य स्वरूपाचा उड्डाणपूल निर्माण करण्यात येत आहे. हे जरी खरे असले तरी, हा राष्ट्रीय महामार्ग खोदून नष्ट केल्यानंतर, या ठिकाणाहून होणाऱ्या प्रचंड प्रमाणातील जड वाहतुकीमुळे, दिवसाकाठी हजारो दुचाकी व चारचाकी कारधारकांना, येणाऱ्या अडथळ्यांमुळे मागील काही महिन्यात या ठिकाणी आतापर्यंत निष्पाप लोकांचे १२ बळी गेले आहेत. त्यात दुचाकी आणि चार चाकी वाहन धारकांचाही समावेश आहे.

या उड्डाण पुलाचे प्रत्यक्ष बांधकाम अजून

पर्यंत सुरू झाले नाही. परंतु हा राष्ट्रीय महामार्ग खोदून वर्ष होत आहे. या ठिकाणाहून होणारी वाहतूक अनेकांच्या लक्षातच येत नाही, कुणाकडून कसे जाणे-येणे करावे? हे काहीही कळायला मार्ग नाही. त्यातच या ठिकाणी माती, मुरुम मिश्रित कच्चा अर्धचंद्र राऊंड मार्ग तयार करण्यात आला आहे. त्यामुळे पावसाळ्यात चिखल तर उन्हाळा, हिवाळ्यात पूर्णतः माती या मार्गावर असते.

हा पाऊण ते एक किलोमीटरचा मार्ग पार करताना, दररोज हजारो दुचाकी वाहनधारकांना प्रचंड माती-मुरुम, दगड मिश्रित कच्चा रस्त्यावरून जाता- येताना धुळीसह कठीण सामस्येचा सामना करावे लागते. त्यातच काही ठिकाणी जाणे- येणे एकाच बाजूने करावे लागते.

या मार्गावरील अडथळे कसे पार करावे हे सुद्धा अनेकांना कळनासे झाले आहे. ज्या ठिकाणी हा उड्डाणपूल निर्माण होणार आहे त्या ठिकाणी वाहतूक अत्यंत क्लिष्ट केली आहे. त्यामुळे या ठिकाणी होणाऱ्या दिवसागणिक अपघातांची संख्या प्रचंड असते. हा मार्ग दोन्ही बाजूने खोदल्यानंतर आतापर्यंत या ठिकाणी झालेल्या अपघातांमध्ये १२ निष्पाप लोकांचे प्राण गेले.आणि किरकोळ अपघात तर तासातासाता होत असतात.

वनवासी मारुती मंदिरासमोरून, वाघाडी नदी पार करूनपर्यंत, कोरडी माती,मुरुम, दगड गिट्टी इत्यादींचा सामना करीत वाहनधारकांना चालावे लागते. चार चाकी वाहन धारका कसेबसे मार्ग क्रमण करतात. परंतु, दुचाकी वाहनधारकांना वरील सर्व समस्यांसह पावसाळ्यात चिखलचा सामना करीत चालणे अत्यंत कठीण असते. त्यामुळे होणाऱ्या अपघातात अनेकांना प्राण गमवावे लागते. तर कित्येकांना जखमी व्हावे लागते. कारण या मार्गाने जड वाहतूक मोठ्या प्रमाणात होत असते.

या मार्गावरून दिवसाकाठी हजारो जड वाहने जातात. त्यात ट्रक, हायवा ट्रक, ट्रॅक्टर, मेट्रॉडोअर, एसटी बसेस, ट्रॅक्टर्स व अन्य चार चाकी वाहने मोठ्या प्रमाणात ये-जा करतात, यवतमाळ शहरात राहणारे शेतकरी, व्यापारी, नोकरवर्ग व सामान्य जनता, हजारोच्या संख्येने याच मार्गावरून दररोज आपल्या दुचाकी, चार चाकी वाहनांनी जवळ, आणी, महागाव उमरखेड येथे निर्मित जाणे येणे करणाऱ्यांची संख्या ही हजारोच्या घरात आहे.

एवढी प्रचंड वाहतूक या राष्ट्रीय महामार्गाने होत आहे. परंतु वनवासी मारुती मंदिराजवळ होणाऱ्या उड्डाणपुलासाठी जो मार्ग दोन्ही बाजूंनी खोदून ठेवला आहे त्यामुळे दररोज हजारो लोकांना प्रचंड त्रासाला सामोरे जाणे भाग पडत आहे? हा उड्डाणपूल निर्मितीसाठी कोणाचीही हरकत नाही. परंतु उड्डाणपूल निर्माण होईपर्यंत या मार्गावरील जड वाहतूक अन्यत्र वळती करावी, आणि ज्या ठिकाणी खोदकाम करून मार्ग क्लिष्ट करून ठेवला आहे.

त्या ठिकाणी तात्पुरते डांबरी रस्ते निर्माण करावे म्हणजे, उड्डाणपूल तयार होईपर्यंत, त्या डांबरी रस्त्यावरून दुचाकी वाहनधारकांसह लहान चारचाकी वाहनधारकांना जाणे येणे सोयस्कर होईल. या मार्गाने जड वाहतूक कायम राहिली तर या ठिकाणी आणखी शेकडो, हजारो निष्पाप लोकांचे प्राण जाणे कोणीही टाळू शकणार नाही.

तसेच किरकोळ अपघातांमध्ये जखमी होणाऱ्यांची संख्या भरपूर असते व पुढेही राहणार आहे. जर सरकारला लोकांचे प्राण जाऊ नये असे वाटत असेल तर वरील प्रमाणे सुधारणा करावी. अन्यथा मोठ्या आंदोलनाचा सामना करावा लागू शकतो.

न्यू तापडिया नगर रेल्वे पुलाचे काम रखडले

हिवाळी अधिवेशनात प्रश्न मार्गी लावा : नागरिकांचा संताप उफाळला : जनआंदोलनाचा इशारा

■ **पुरुषोत्तम ढोले, अकोला, दि. ९ :**

न्यू तापडिया नगर अकोला येथील रेल्वे पूल गेल्या अनेक वर्षांपासून कामाच्या नावाखाली बंद ठेवण्यात आला आहे. वरचा आणि खालचा मार्ग दोन्ही बंद असल्याने नागरिक, विद्यार्थी, ज्येष्ठ नागरिक, महिला व रोजंदारी कामगार यांचे अक्षरशः हाल होत आहेत.

पुलाच्या बंदिस्त अवस्थेमुळे परिसरातील नागरिकांची प्रचंड गैरसोय होत असूनही शासन, प्रशासन आणि स्थानिक जनप्रतिनिधी मात्र सुस्त अवस्थेत असल्याचे चित्र जनतेच्या मनात प्रखर नाराजी निर्माण करत आहे. कामाच्या नावाखाली वर्षांनुवर्षे नागरिकांना वेटीस धरल्याची भावना आता अधिक तीव्र झाली आहे.

शालेय विद्यार्थ्यांचा जीव मुठीत .दररोज शाळा-कॉलेजकडे जाणाऱ्या विद्यार्थ्यांना या बंद पुलामुळे मोठ्या फेऱ्याने जावे लागते. वाहतूक कोंडी, रस्ता बदल, अवघड मार्ग आणि वाढलेला प्रवास हा मुलांच्या सुरक्षिततेसाठी धोकादायक ठरत आहे. पालकांना सकाळ-संध्याकाळ त्रस्त करणारी ही परिस्थिती पाहून अनेक पालकांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे.

वाहतूक कोंडी आणि अपघातांचे प्रमाण
चौका चौकातील अडथळे, सिमल व्यवस्थेचा अभाव, दोन्ही बाजूंनी धावणारी वाहने आणि पूल बंद असल्यामुळे सर्व वाहनांचा भार या रेल्वे स्टेशन चौकावर येत असल्याने अपघातांची संख्याच वाढली आहे. अनेकांना किरकोळ ते गंभीर दुखापती झाल्या असूनही प्रशासनाकडून कोणतीही ठोस उपाययोजना होताना दिसत नाही.

'निद्रिस्त' जनप्रतिनिधींवर टीकेची झोड
स्थानिकांमध्ये असा सूर उमटत आहे की, आमदार-खासदारांनी केवळ आश्वासनांची पेरणी करून लोकांच्या संयमाची परीक्षा घेतली आहे. पुलाचे काम केव्हा पूर्ण होणार? कोण जबाबदार? रस्त्यांच्या या दयनीय स्थितीकडे कोण लक्ष देणार? याबाबत आजवर कोणतीही स्पष्ट माहिती जनतेला दिली गेलेली नाही.

मोठ्या फेऱ्याने जावे लागते. वाहतूक कोंडी, रस्ता बदल, अवघड मार्ग आणि वाढलेला प्रवास हा मुलांच्या सुरक्षिततेसाठी धोकादायक ठरत आहे. पालकांना सकाळ-संध्याकाळ त्रस्त करणारी ही परिस्थिती पाहून अनेक पालकांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे.

वाहतूक कोंडी आणि अपघातांचे प्रमाण

चौका चौकातील अडथळे, सिमल व्यवस्थेचा अभाव, दोन्ही बाजूंनी धावणारी वाहने आणि पूल बंद असल्यामुळे सर्व वाहनांचा भार या रेल्वे स्टेशन चौकावर येत असल्याने अपघातांची संख्याच वाढली आहे. अनेकांना किरकोळ ते गंभीर दुखापती झाल्या असूनही प्रशासनाकडून कोणतीही ठोस उपाययोजना होताना दिसत नाही.

'निद्रिस्त' जनप्रतिनिधींवर टीकेची झोड

स्थानिकांमध्ये असा सूर उमटत आहे की, आमदार-खासदारांनी केवळ आश्वासनांची पेरणी करून लोकांच्या संयमाची परीक्षा घेतली आहे. पुलाचे काम केव्हा पूर्ण होणार? कोण जबाबदार? रस्त्यांच्या या दयनीय स्थितीकडे कोण लक्ष देणार? याबाबत आजवर कोणतीही स्पष्ट माहिती जनतेला दिली गेलेली नाही.

जनतेच्या समस्या प्रत्यक्षात पाहूनही जनप्रतिनिधी 'झोपेचे सोग' घेत बसल्याची भावना या नागरिकांमध्ये तीव्र आहे.

अधिवेशनात प्रश्न उपस्थित करण्याची मागणी

नागपूरच्या हिवाळी अधिवेशनात हा प्रश्न तातडीने उपस्थित करण्यात यावा, पुलाचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्याचे आदेश देण्यात यावेत, असे नागरिकांचे स्पष्ट मत आहे. हा प्रश्न फक्त विकासाचा नसून जीवित सुरक्षेचा आहे.

जनआंदोलनाचा इशारा

न्यू तापडिया नगर व परिसरातील रहिवाशांनी पुन्हा एकदा इशारा दिला आहे. आमदार-खासदारांनी झोपेतून उठून जनतेचे प्रश्न सोडवावेत. पुलाचे काम त्वरित पूर्ण करा, अन्यथा मोठ्या जनआंदोलनाचा मार्ग स्वीकारावा लागेल.

नागरिकांच्या संयमाचा अंत आता जवळ आला आहे. शासन-प्रशासनाने तातडीने हस्तक्षेप करीत न्यू तापडिया नगर रेल्वे पुलाचे काम युद्धपातळीवर पूर्ण करणे अत्यंत आवश्यक आहे. अन्यथा संतप्त जनतेचा उद्रेक रोखता येणार नाही, हे निश्चित. अशी मागणी निर्भय बनो जन आंदोलनाच्या वतीने केली आहे.

धातूंच्या वस्तूंचा अनोखा संग्रह

तांब्या-पितळेच्या अनेक घाटदार, कलाकुसर असलेल्या वस्तू दैनंदिन वापरातून कशा हळूहळू गायब झाल्या, कळलेही नाही. आता त्या वस्तू पाहायलाही मिळणार नाहीत, मात्र पुण्यात या वस्तूंचे एक संग्रहाक आहेत, त्यांनी गोळा केलेला संग्रह पाहण्यासाठीदेखील उपलब्ध आहे.

गिरीश पोटफोडे यांनी इमारतीच्या तळमजल्यावर संग्रहाचे आनंदी संसार प्रदर्शन उभे केले आहे. तिथे लहानशा जागेत शेकडो वेगवेगळ्या वस्तू छान झळळत्या मांडून ठेवलेल्या आहेत. याची सुरुवात कशी झाली, असे विचारताना गिरीश यांनी इतिहासकाळापासून आठवणींचा, माहितीचा एक विस्तृत पटच उभा केला.पुण्यात ऐतिहासिक काळापासून, धातूच्या पत्र्यापासून भांडी तयार करण्याचे काम कसब्यात चालत आले आहे. गिरीश सांगतात की, प्रामुख्याने पितळेच्या पत्र्यापासून भांडी तयार केली जात. हे काम फार कष्टाचे असायचे. पुढे काळ बदलत गेला, यंत्रावर धातूकाम सुरू झाले. तांब्या-पितळेच्या भांड्यांचा पर्याय आले. इथली मागणी कमी झाली, पुढच्या पिढ्यांनी शिक्षणाची वाट धरली आणि आज अनेक क्षेत्रांत ते करिअर करित आहेत.

गिरीश पोटफोडे यांचे शिक्षण नुमवित झाले. त्यांचे वडील शिक्षणाबाबत खूप आग्रही होते. शिक्षणानंतर ते टेल्कोचे ते रुजू झाले. गेल्या ३० वर्षांहून अधिक काळ ते समाजकार्यात सक्रिय आहेत. विशेषतः शिक्षण, संस्कार यांच्याशी संबंधित विषयात ते कार्यरत आहेत.

ते सांगतात की, संस्थेच्या शताब्दी वर्षात तांब्या-पितळेच्या वस्तूंचे एक प्रदर्शन भरवण्यात आले होते. तसेच २०१७ मध्ये सव्याशेच्या वर्षीही एक प्रदर्शन भरवले. तिथे विक्रीचीही सोय केली होती.

लोकमानस

मात्र, २५ वर्षांनी होणारी ही प्रदर्शन काही दिवसांसाठीच होती. आजची या भांड्यांची फार आवड. संसारात घंगाळे, घागरी आणि पाणी तापवण्याच्या बंबापासून खूप वस्तू त्यांनी हासिले जमवल्या होत्या. त्या गिरीशकडे होत्याच. तळमजल्यावरची मुलांच्या अभ्यासासाठी घेतलेली जागा रिकामी होती. तिथेच या संग्रहाचे प्रदर्शन मांडण्याची कल्पना उभयतांनी प्रत्यक्षात आणली. आनंदी हे त्यांच्या आज्ञेचे नाव. तेच त्याला दिले आणि आनंदी संसार आकाराला आला.

आज येथे विविध प्रकारचे पाण्याचे जग, फिरकीचा तांब्या, पानसुपारीचे डबे, दिवे, स्वयंपाकाची आणि जेवणाची सर्व प्रकारची भांडी, घंगाळे, पाण्याच बंब, कीचेन, शोभेच्या वस्तू, अगदी पितळेची पर्सही आहे.

महाराष्ट्रातली वेगवेगळ्या घाटांची भांडी, कळशा त्यांच्याकडे आहेत. मोठी भांडी आहेत आणि अगदी भातुकलीची भांडीही आहेत. तांबे, पितळ आणि चांदीच्या अनेक वस्तू आहेत. लहानशा जागेत उभा केलेला, हा वस्तूंचा संसार पाहून थक्क व्हायला होते.

या संग्रहात पाहणाऱ्यांकडून ही भर पडत गेली. अनेकांनी गिरीशजींना त्यांच्याकडील काही खास पितळी वस्तू दिल्या आहेत. सामाजिक कार्यांमुळे त्यांचा परिचय सर्वत्र आहे. त्यामुळे अगदी मोडीतली भांडी ज्यांच्याकडे येतात, त्यांच्यापासून अनेकांची वस्तू गोळा करण्यासाठी मदत होते.

गिरीश केवळ प्रदर्शन उभे करून थांबले नाहीत. या संग्रहात असलेल्यांपैकी अनेक वस्तू आजही उत्पादक तयार करतात. त्या तयार करणाऱ्यांचे संपर्क क्रमांकही त्यांनी तिथेच उपलब्ध केले आहेत. हेतू हा की, कुणाला ती हवी असतील, तर त्यांनी निर्मात्याशी थेट संपर्क साधून विकत घ्यावीत. त्यामुळे वस्तूंच्या निर्मात्यांनाही लाभ होतो, असे ते सांगतात. हा सकारात्मक दृष्टिकोन सुखावून जातो.

नशा विरोधी संघर्ष अभियान

सनबर्न फेस्टिवल यावर्षी मुंबईत शिवडी येथे ९९ ते २९ डिसेंबर या कालावधीत आयोजित करण्यात आला आहे हा तथाकथित फेस्टिवल महाराष्ट्राची संस्कृती, परंपरा आणि अस्मिता यांना गालबोट लावणारा आहे. व्यसनाधीनता वाढवणाऱ्या अशा कार्यक्रमांवर कायमस्वरूपी बंदी घातायत हवी. पोलीस आणि अमली पदार्थाविरोधी पथक यांनी आयोजकांवर सतत तक्रार ठेवायला हवे. युवा पिढीला अमली पदार्थांच्या गर्तेत ढकलणारा हा कार्यक्रम महाराष्ट्राच्या भूमीत कधीही होता कामा नये. मुंबईत होणारा सनबर्न फेस्टिवल तत्काळ रद्द करा, अशी मागणी नशा विरोधी संघर्ष अभियानाने केली आहे.

यावेळी 'नशा विरोधी संघर्ष अभियानाच्या वतीने प्रा. श्रीपाद सामंत यांनी पत्रकारांना संबोधित केले. अभियानाच्या सदस्या सौ. धनश्री केळशेकर, कीर्ती महाविद्यालयाचे प्रा. विठ्ठल सोनटक्के, 'मोकळ्या श्रास फाउंडेशन'चे संयोजक राजेश सावंत, अधिवक्ता आशुतोष पांडे आणि हिंदू जनजागृती समितीच्या अधिवक्ता मुण्मयी खोडवेकर उपस्थित होते प्रा. श्रीपाद सामंत म्हणाले, सनबर्न फेस्टिवल च्या माध्यमातून युवा पिढीच्या आरोग्य व सुरक्षिततेस गंभीर धोका निर्माण होण्याची शक्यता असल्याने मानवी हक्कांच्या संरक्षणार्थ तात्काळ हस्तक्षेप करण्याबाबत राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाकडे तक्रारीही दाखव केली आहे. विशेषतः या कार्यक्रमात अमली पदार्थांच्या मोठ्या प्रमाणातील वापर व विवरण केल्याचे प्रकार यापूर्वीच्या कार्यक्रमांतून उघडकीस आले आहेत. Ketamine सहित विविध NDPS Act अंतर्गत प्रतिबंधित पदार्थ जप्त झाल्याची अधिकृत नोंद सुद्धा उपलब्ध आहे आयोगाने या प्रकाराची तत्काळ दखल घेऊन संबंधित शासकीय यंत्रणांना आवश्यक ती चौकशी, मार्गदर्शन व कारवाई करण्यास निदेश द्यावेत, अशीही मागणी करण्यात आली.

रेफ्रिजरेटरचा शोध टप्पाटप्प्याने लागला, ज्यात डॉ. जॉन गोरी यांनी १८८० च्या दशकात पहिले व्यावहारिक रेफ्रिजरेशन यंत्र बनवले, त्यानंतर फ्रॅड डब्ल्यू. बुल्फ यांनी १९१३ मध्ये पहिले घरगुती रेफ्रिजरेटर (फ्रीज) बनवले, आणि नंतर फ्रिगिडायनर १९२३ मध्ये पहिले स्वयंपूर्ण युनिट आणले, ज्यामुळे ते सामान्य लोकांपर्यंत पोहोचले आणि १९३० च्या दशकात 'फ्रीऑन' सारख्या वायूंच्या वापरातून हे तंत्रज्ञान अधिक विकसित झाले व बाजारात आले.

सुरुवातीच्या काळात डॉ. जॉन गोरी १८८० च्या दशकात, त्यांनी वैद्यकीय उपचारांसाठी बर्फ तयार करण्यासाठी एक यंत्र बनवले, जे रेफ्रिजरेशनच्या तत्त्वावर आधारित होते, असे मानले जाते. १८५४ मध्ये व्यावसायिक बर्फ बनवणाऱ्या पहिल्या यंत्राचा शोध लागला. १९१३: फ्रॅड डब्ल्यू. बुल्फ यांनी पहिले घरगुती इलेक्ट्रिक रेफ्रिजरेटर (फ्रीज) बनवले, जे आईसबॉक्सच्या वर बसवलेले होते.१९१३ मध्ये मार्शल यांनी घरगुती रेफ्रिजरेटरचे पहिले पेटेंट घेतले, पण ते मोठे आणि महागडे होते.

१९२३ मध्ये फ्रिगिडायनर कंपनीने पहिले स्वयंपूर्ण आणि वापरण्यास सोपे रेफ्रिजरेटर युनिट बाजारात आणले, ज्यामुळे ते घराघरात पोहोचले.१९२० चे दशकात 'फ्रीऑन' सारख्या नवीन रेफ्रिजरंट्सच्या (शीतक) परिचयातून रेफ्रिजरेटरचे तंत्रज्ञान अधिक सुरक्षित आणि कार्यक्षम बनले आणि १९३० च्या दशकात त्याची बाजारपेठ खूप वाढली.

थोडक्यात, रेफ्रिजरेटरचा शोध एकाच व्यक्तीने लावलेला नाही, तर अनेक शास्त्रज्ञ आणि संशोधकांनी केलेल्या प्रयत्नांमुळे हळूहळू त्याचा विकास झाला. सुरुवातीला वैद्यकीय आणि व्यावसायिक वापरासाठी बनवलेले हे तंत्रज्ञान नंतरच्या काळात, विशेषतः फ्रिगिडायनरसारख्या कंपन्यांनी, ते सर्वसामान्यांसाठी सोपे आणि परवडणारे बनवल्यामुळे घराघरात पोहोचले.

..असा लागला शोध! शीतपेयांसाठीचे रेफ्रीजेरेटर

: संकलन व संयोजन : सुबोध रणशेवरे, ९८३३१४६३५६ subodh.ransheve @rediffmail.com

बोगस अधिकारी बनून ज्वेलर्सला पावणे तीन कोटीने गंडवले

संशयिताच्या खात्यात पैसे ट्रान्सफर

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ :**

मुख्यमंत्री कार्यालयातील क्लास वन अधिकारी असल्याचे भासवून मुंबईतील एका नामांकित ज्वेलर्सला २ कोटी ८० लाख रुपयांचा चुना लावणाऱ्या एका ३२ वर्षीय तोतयाला लोकमान्य टिळक मार्ग पोलिसांनी अखेर बेड्या ठोकल्या.

वैभव परेश ठाकर असे त्या भामट्याचे नाव असून न्यायालयाने त्याला १२ डिसेंबरपर्यंत पोलिस कोठडी सुनावली आहे. त्याच्या या बतावणीने पोलिस यंत्रणाही चक्रावली आहे. आरोपी वैभव ठाकर याने फेब्रुवारी ते एप्रिल २०२४ दरम्यान ज्वेलर्सला कस्टम विभागाने जप्त केलेले सोने ७ टक्के कमी दरात लिलावात मिळवून देण्याचे आमिष दाखवले.

या आमिषाला बळी पडून ज्वेलर्सने १.१५ कोटी रुपये थेट आरोपीची पत्नी प्रियांका ठाकर हिच्या नावावर नोंदणीकृत असलेल्या गोल्ड ट्रेडिंग करणाऱ्या फर्मच्या खात्यात ट्रान्सफर केले. फेब्रुवारी ते एप्रिल २०२४ दरम्यान हा फसवणुकीचा प्रकार घडला. पोलिस तपासात आरोपीच्या धक्कादायक कृत्यांचा उलगडा झाला आहे. आरोपी ठाकरकडे बनावट सरकारी ओळखपत्र आढळले. तसेच पिवळ्या दिव्याची गाडी वापरत होता. विशेष म्हणजे त्याला मुख्यमंत्र्यांच्या शासकीय निवासस्थानावरील प्रवेश होता. त्याने मागील वर्षीच्या राज्य विधिमंडळ अधिवेशनाचा प्रवेश पासही मिळवला होता. तसेच त्याने एका आमदाराचा स्वीय सहायक असल्याचेही भासवले होते. आरोपीची पत्नी प्रियांका आणि या गुन्हात सामील असलेल्या इतर आरोपींचा शोध घेण्यासाठी पथके रवाना करण्यात आली आहेत.

महाराष्ट्रात थंडीचा कहर

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :**

महाराष्ट्रात हिवाळ्याने पुन्हा जोरदार हजेरी लावली असून गारटा वादू लागला आहे. राज्याच्या अनेक भागात थंडीचा कडाका इतका वाढला आहे की, सामान्य नागरिकांसह शेतकरी वर्गही मोठ्या अडचणीत येत आहे.

भारतीय हवामान विभागाने जारी केलेल्या ताऱ्या अंदाजानुसार, देशाच्या मध्य पट्ट्यासोबतच महाराष्ट्रात पुढील काही दिवस तापमान मोठ्या प्रमाणात घसरणार आहे. विशेषतः विदर्भ, मराठवाडा आणि मध्य महाराष्ट्रातील नागरिकांना १० ते १२ डिसेंबर या कालावधीत तीव्र शीतलहरीचा सामना करावा लागणार असल्याचा इशारा दिला आहे.

बाबा आढावांसारखी माणसे पुन्हा या राज्यात होतील?

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ :**

महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे अध्यक्ष राज ठाकरे यांनी ज्येष्ठ समाजसेवक बाबा आढाव यांच्या निघनावर शोक व्यक्त केला आहे. बाबा आढावांसारखी माणसे परत या राज्यात कधी होतील? माहित नाही, पण ती घडवण्याची शक्ती या भूमीत नक्की आहे, त्यामुळे अशी माणसे पुन्हा घडवावीत हीच इच्छा, असे ते म्हणालेत. बाबा आढाव यांचे सोमवारी रात्री वयाच्या ९५ व्या वर्षी निधन झाले. त्यांच्या रुपाने संसदीय लोकशाहीचा एक खंडा समर्थक हरवला आहे. मनसे अध्यक्ष राज ठाकरे म्हणाले, ज्येष्ठ समाजसेवक आणि कष्टकऱ्यांसाठी संपूर्ण आयुष्य वेचलेल्या बाबा आढावांचे निधन झालं. महाराष्ट्राच्या या देशात समाज प्रबोधनाचा सज्जद पाया घातला आणि सामाजिक कार्यकर्त्यांचे मोहोळ तयार केलं. त्यातलं एक अत्यंत महत्वाचं नाव बाबा आढाव. बाबा आढाव हे पेशाने डॉक्टर. पण डॉक्टरकीचा व्यवसाय सोडून त्यांनी स्वतःला सामाजिक

मद्याच्या नशेत मटनावरून मित्राचीच हत्या

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ९ :**

मद्य प्राशन केल्यानंतर मटणाच्या कारणावरून झालेल्या वादातून मित्रांनेच मित्राचा चाकूने गळा चिरून खून केला. जरिपटका पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील बाराखोली परिसरात हा प्रकार घडला.

आदित्य मेश्राम (२२) रा. बाराखोली असे खून झालेल्या तरुणाचे नाव आहे. पोलिसांनी तिन मारेकऱ्यांना अटक केली.अविष्कार नाईक, तुषार नवके, प्रित बोरकर अशी आदित्यच्या मारेकऱ्यांची नावे आहेत. आदित्यचा तिन दिवसांपूर्वीच तुषार सोबत मारामारी झाली होती. याच वादातून तुषार रागात होता. दरम्यान

गटनेच्या रात्री आधी प्रित आणि अविष्कारने

रात्री एकत्र मद्यपान केले. नंतर तुषार तिथे आला. हे तिथे मटनाचे जेवण घेऊन आले. बाराखोली परिसरात तिथे आदित्य त्यांना दिसला. या चौघांचे जुन्या वादातून पुन्हा एकदा भांडण झाले.

दरम्यान प्रित आणि अविष्कार या दोघांनी आदित्यला जबर मारहाण केली. त्यांनी आदित्यचा चाकूने गळा चिरून खून केला. घटनास्थळावरून पळालेले तिथेही बेझनबाग कॉलनीत पोहोचले. सुगावा लागताच जरिपटका पोलीसांनी रात्री दोन वाजता तिघांना अटक केली.

बाबा आढावांसारखी माणसे पुन्हा या राज्यात होतील?

राज ठाकरेची श्रद्धांजली

सध्या तर सरकार ही उद्योगशरण आहेत आणि कामाचे तास, वेळा याबाबत सरकार उद्योगजगताला शिस्त देखील लावू शकत नाही, हे नुकत्याच विमान कंपनीच्या उदाहरणातून दिसलं. यामुळे संघटित असो की असंघटित कामगार किंवा नव्याने उदयाला येत असलेला ज्याला 'गिग वर्कर' म्हणता येईल असे सगळेच असुरक्षिततेच्या गर्तेत सापडले आहेत.

श्रमजीवी कामगार कायदा असो, हे बाबांचं मोठं योगदान. बाबा आढावांनी संपूर्ण आयुष्य कष्टकरी, असंघटित कामगार आणि श्रमिकांच्या हक्कांसाठी संघर्ष उभा केला. आर्थिक उदारीकरणाच्या नंतरच्या काळात कामगारांचं आणि श्रमिकांचं शोषण करणारी एक नवी व्यवस्था आता जन्माला आली आहे जिला सरकारचं समर्थन आहे.